د کتاب ځانګړنې:

❖ کتاب نوم :: **د ډيوې رڼا ته** (شاعري)

❖ ويناوال :: محمد نادر دانش

❖ اړيکې :: ۰۷۰۷۸۰۹۵۰۱

❖ برېښناليک :: nadir.danish@gmail.com

❖ خپرندوی :: **يار خپرندويه ټولنه**

❖ ننګرهار_ افغانستان

❖ ۰۷۷۳۹۳۴۴۵۹

❖ yar_pub@yahoo.com

❖ کمپوز :: ويناوال

❖ پښتۍ او ډيزاين :: رحمن الله بهير

❖ چاپشمېر :: ۱۰۰۰(يو زر)

❖ چاپ وار :: لومړی

❖ چاپ کال :: ۱۳۹۱المريز

❖ خپرنيز لړ :: ۴ (څلور)

تر لاسه کولو ځای: يار کتابپلورنځی، اسحاقزی مارکيټ
لاندينی پوړ جلال اباد ۰۷۷۳۵۳۴۷۰۳

چاپ حقوق يې له خپرندويې ټولنې سره خوندي دي.

ړناته

لومړۍ شعري ټولګه

محمد نادردانش

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ډالۍ

هغو ته؛ چې تر پښو لاندې يې جنت دی.

هغو ته؛ چې زه يې د انساني ژوند په اصولو وپوهولم.

خپلې خوږې مور او د قدر وړ پلار ته مې!!

دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرندويې ټولنې يادښت

د پښتو کتابونو د چاپ او خپرېدا لپاره ګڼ شمېر خپرندويه ټولنې شتون لري او هره مياشت په لسګونو کتابونه چاپ او خپرېږي؛ خو په دې ګڼ شمېر کتابونو کې بيا هم د شاعرۍ کتابونه خپل د پامور ځای نه لري. لاملونه به نور هم لري؛ خو يو لامل يې د خپرندويو ټولنو لپاره د خرڅلاو مسئله هم کېدای شي، چې اوسمهال پر هر ډول شعري ټولګې باندې څوک پيسې نه ورکوي.

خو زموږ په ځوانو شاعرانو کې ځينې شاعران داسې دي چې که د خپل زړه د درد خبره هم کوي؛ نو په نوي انداز يې کوي او داسې يې کوي چې خپل لوستونکي ته په کې يو پيغام ورکړي. د دې ډول شاعرانو شعرونه ډېر مينه وال لري او خلک يې د کتاب په پېرېدلو نه پښېمانه کېږي. په دې ځوانو او نوښتګرو شاعرانو کې يو ياد نوم هم محمد نادر دانش دی. ښاغلی دانش له ډېر پخوا راهيسې په دمه دمه شاعري کوي؛ خو ښه يې کوي.

يار خپرندويه ټولنه د ښاغلي دانش لومړۍ شعري ټولګه (د ډيوې رڼا ته) په دې پار خپروي چې په لوی ننګرهار کې يې پر شاعرۍ خوره مرموزه خاموشي ماته کړې اوسي. يار خپرندويه ټولنې تر دې دمخه هم يو شمېر کتابونه خپاره کړي دي او ژمنه ده چې له خپل توان سره سم به د خپلو درنو ليکوالو او شاعرانو غوره کتابونه تاسې ته وړاندې کوي. راځئ چې اوس د ښاغلي دانش (د ډيوې رڼا ته) کېنو.

درنښت

يار خپرندويه ټولنه_جلالکوټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شیبې د ډیوې له یوه اور اور کې سره

نومیالی عارف شاعر اروابښاد طاهر ((کلاچوي)) وایي:

د ډیوې په اور کې حسن وي طاهره!
ګنې هسې اور نه تښتي پروانه هم

خبره د ښکلا او د حساس طبیعت ده او دا یوائې د شاعر په برخه رسېدلې ده. ستر عالم مولنا ابوالکلام ازاد رح وایي، چې د انسان تصور له قهریه صفاتو څکه پیېل شویدی چې د کایناتو فطرت د تعمیر او تخریب په پرده پټ دی. د ودانۍ د ښکلا لیدلو له پاره د پوهې او بصیرت یو لرې لیدونکی نظر مطلوب دی؛ خو څرنګه چې بشري فکر لا ماشوم دی، نو سترګو یې تر اوسه دغسې ځواک نه دی پیدا کړی. په دنیا کې د هر شي غوندې د هر فعل څرنګوالی خپل طرز او مزاج لري، ودانۍ (تعمیر) یو داسې حالت دی چې تګلاره یې سر تاسري سکون او چوپتیا ده، خو تخریب داسې پیښه ده، چې یون یې یو بشپړ ښورښ، وېره او وراني ده. د تعمیر ایجاد نظم، جمع و ترتیب دی، خو د تخریب سلب، ګډوډي او اختلال وي.

د یوې ماڼې د جوړېدا پر وخت کوم شور نه محسوسیږي، خو غورځېدل یې د یوې چاودنې او انفجار په ډول وي، د دې حالت فطري پایله دا وي، چې حیواني طبعیت له سلبي کړنو سمدستي اغېزمن کیږي، خو ښکلا یو ځل په مشاهده کې نه رائحي او وخت غواړي. دا خو د ښکلا فلسفې ته ورته شاعرانه څېړنه وه، خو صوفیان بیا تر دې وړاندې تللي، هغوی دغه بلوغ هغه وخت بشپړ ګڼي چې د ملک افراد ملکوت او د ملکوت هغه جبروت ته ورسي.

په هر صورت موخه مو دا وه چې ښکلا پېژندنه یوه زړه چاودون ته اړتیا لري او شعر چې له ښکلا جوړ دی، یو ځل خپل ادراک ته راوستل او پرې سمدستي پرېکړه کول به له فن او هنر سره جفا وي.

ښاغلی دانش د ځوانو شاعرانو تر منځه هغه ویناوال دی چې د ښکلا له ډیوې یې ډېر طوافونه کړي او بیا یې چې خپلې مشاهدې ته راوستې، نو یو ښکلی او له روایت سره سم اظهار یې ورکړیدی.

له روایت نه مطلب هغه پښتني تهذیب دی، چې د اسلام له مقدس دین سره دومره ګډ شوی، چې اوس یې هر شیطان په بېلښت کې پاتې راغلی دی او که د فن خبره هم وي، خو خپل ارزښتونه له لاسه نه شي ورکولی:

لرې کړه جامونه ساقي زهر دې شي نه یې څښم
ما په محبت کې د ایمان لاره نیولې ده

ښکلا په مشاهده کې راوستل اسانه خبره او د هر چا د وس نه پوره نه ده. ماشومان هم پدې تکل وي، چې د لمر وړانګې راونیسي. زمونږ کلاسیک شاعر دغې ناممکن ((ممکن)) ته داسې نغوته کړې، چې:

د هلک په دود په لاس کې قمر نیسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ښاغلی دانش د ښکلا په تجلیَ نه بسیا کېږي، یو څه وړاندې ځي، عمق او تل ته ورښکته کېدل غواړي. ترکومه چې د شعر خبره ده، ورسېدلی ښکاري، خو دغې فاصلې ته لا ډېر تقرب د عرفان ښېپې او وزرونه غواړي:

تاسو به ملګرو له سپرلي نه دګل تمه کړئ
زه د ګل د شونډو د پرهار زړه پسې ګرځمه

یو کلتور او ثقافت هغه وخت مري، چې ژبه ومري؛ خو د ژبې مړینه سمدستي او یو ناڅاپه نه وي، په ژبه کې ملي ارزښتونه له منځه وړل د هر کولتوري یرغل ستراتیژیکه موخه وي؛ خو د ځوانانو شاعرانو تر منځ ښاغلی دانش لکه چې په شعوري ډول دې ازمېښت ته پام اړولی، که په شعر کې یې د مینې او جمال یادښت هم وي، خپل اسلامي او ملي انفرادیت نه فنا کوي، هغه چې ((حیا)) او ((جنډه)) څه ډول سندریزه کوي د اورېدلو دي:

نور که مې هېڅ هم پدې رنګ کلي کې ونه موندل
مینه به در ولېږم حیا به درته ولېږم
کله چې راځې نو زما قبر ته جنډه راوړه
ګرانې! د دانش دا تمنا به درته ولېږم

د جسماني ژوند عشق تش د تاثراتو هیجان وي، په حقیقي عشق کې تاثرات، حکمت او د حقیقت احساس یو ځای وي. د فکرو تصور په وړاندې مادي هستي یا زماني و مکاني وجود محدود او تنګ دی. محسوسات بیا د معقولاتو په وړاندې یو زندان دی. شاعر د لا متناهي جمال د یوې ډېرې محدودې برخې ادارک کولی شي. څرنګه

چې کاینات د تجلیاتو د ظهور محل دی؛ نو څه چې د ښاغلي دانش د مشاهدې په ګرفت کې راځي. هغه د ښکلا انځور ګڼلی شو:

ماته یاده شوه د چا د بارخو اوښکه
پر ګلپاڼه دا شبنم لکه جانان دی

د اسلامي ختیځ د شاعرۍ عرفاني اصطلاحاتو خو په لویدیځ کې د سمبولېزم په نامه ادبي ښوونځی رامنځته کړ او دا هماغه استعاره او تشبیه ده، چې الماني فیلسوف ((هګل)) یې د ختیزې شاعرۍ بوتان ګڼي؛ خو چې شعر له دې پرته نه ښایسته کېږي، نو ښاغلی دانش هم د انګور استعاره د شرابو له پاره راوړي او بیا چې یې ناروا بولي، نو په ورستوالي یې غندي، او پدې توګه یو ښکلی مذهبي او ملي روایت انځوروي:

د وطن عشقه نشې ته دې حیران یم
چې څو چنده له وراسته انګوره ښه ده

د دانش د همدې غزل یو بل بیت لوستونکي ته یو نومیال سلف اروابناد ((خادم)) یادوي :

قلم ښه دی کتاب ښه دی په لاسو کې
خو تر دې هم کله توره ښه ده

پر هېواد سر ورکول خو د هر پښتون مسلمان میراث دی، دانش هم د غزا لېوال دی، خو د حمزه رح بابا غوندې جنت له هم د پښتو سره ځي او پدې شرط چې شهادت مني، خو دا نه مني چې ګنې حوره د ده له محبوبې ښخه ښکلی ده او همدا یې انفرادیت او تشخص دی:

د هېواد مینه مې ورولي غزا ته
خوږه یاره تر تا کله حوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګران دانش په شعر کې به د ګوتې اېښودلو ځای هم وي، خو زه د حیواني دماغ غوندې ځان د سلبي صفاتو نه اغېزمن کوم او د ده په یو ښکلي شعر درنه ځان ژغورم:

هغه سپوږمۍ ده چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکـه لمر، فرصت د یو بل د لیـــــدو نه لـــــرو

په شاعرانه ولولو
ناګار
پوهنتون مېنه
۲۳/۸/۱۳۹۰

زړه مې زخمي دی دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

شعر د هغو غږونو د اهنګن تناسب ټولګه ده چې له امتزاجه یې موسیقي رامنځته کېږي. د شعر ژبه پر هغو غږونو روږدې ده چې له تکرار او تناسب نه یې موسیقي رامنځته کېږي دغه موسیقي وال غږونه پر خپلې خوږلنۍ د زړه له حرکت سره جوخت په سر او تال او لی کې له خولې داسې راوځي چې د اورېدونکي غوږونه خپلو اورېدو ته هڅوي او پر زړه یې سمدستي اغېز ښندي. دغه اغېز د زړه رګونه په ترنګولو راولي. د انسان په وجود کې یو پټ شور او حرکت راولي. دا شور او حرکت د ذهن پردو ته ځان رسوي. ذهن غښتلی کېږي او فکري کچه لا وده مومي. نو د شاعرانو خبرې بې اغېزې نه وي، بدرنګې نه وي او بې مانا نه وي. د زړه له حرکت سره سم داسې له خولې راوځي چې د بل زړه رګونه په خپلې ښکلا او اهنګینو غږونو په ترنګولو راولي. هغه انګوال غږونه چې اوډون او ښه یې یو داسې پټ شور او حرکت لېږدوي چې د زړه د رګونو په ترنګولو سره سره د ذهن پر پرده سیوری پرېباسي، دغه شاعري د ملت د وېښولو او لوري ورکولو په برخه کې تر بلې هرې لارې او ځواکه د ټولنې د غښتلتیا او پرمختګ لپاره اغېزمنه تمامېږي. پایله داسې اخلو چې شعر د کلاسیکوالي پر بنسټ د خوند او ژوند نوم دی. د خبرو هنر دی. د ده خواږه ارمان ارزښت لکه په ایرو کې ورک سره زر دي چې شعلې یې ځان ځلوي.

د شعر په نوم ډېرې داسې منظومې ټولګې خپرې شوي دي چې زموږ کره کتونکي یې دغه مطلق حکم ته اړ کړي چې: شعر زیات شوی، تښر ته باید پام وشي. دوی هره منظومه وینا شعر ګڼلې؛ خو هره منظومه وینا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعر نه ده او نه د شعر غږېږ يا چوكاټ يوازې نظم ګڼلی شو. شاعري د نظم او نثر په دواړو غږېږو كې ډېره تته برېښي. موږ د اوسني نظم او نثر په غږېږ كې دګوتو په شمېر داسې ټولګې پيدا كولای شو چې هغه د شعر په ګاڼه ښكلې وي يا شعري تومنه ولري. شعر د چا نسخه او فرمايش نه مني. ځان ته په خپله يو چوكاټ پيدا كوي.

زموږ په پښتو اوسنۍ شاعرۍ كې ايله ساه پيدا شوې. موږ بايد د شاعر ذهن محدود نه كړو. پرې يږدو چې شاعرانه وينا راواوروي. د ارواښاد استاد عبدالرحيم الهام په وينا شاعر اېلتې نه وايي. شاعر خوشال وي، شاعر حميد وي، شاعر حافظ وي ... د شاعر ذهن پراخ او د الفاظو جادو ګر وي. وينا يې په خپله داسې ښكلې او اغېزمنه وي چې زړونو ته په خپله لار باسي. اوسمهال موږ د پښتو شاعرۍ په غږېږ كې داسې ځوان استعدادونه وينو چې د هغوی وينا په خپلې شاعرانه تومنې او اغېز پر زړونو حكومت كوي. د دوی ګانده له هيلو ډكه برېښي. د دوی ذهن او زړه بايد وهڅول شي چې خپله وينا د فكر و خيال په خوږو كې راونغاړي او له بدرنګو او ناموزونو غږونو ډډه وكړي. داسې څه ووايي او پر داسې ژبه يې ووايي چې د ژوند پر پاڼه خپله بڼه وځلوي او پر خپلو خوږو يې د انسان تخيلي او فكري ځواک راوپاروي او پياوړی يې كړي.

زموږ په ځوان شعري بهير كې يو هم د دې ټولګې ويناوال دانش دی. د دانش په وينا كې داسې شاعرانه خبرې اورو چې هغه د تخيل په پاروونه او فكر په ځواكمنېدو كې ونډه اخيستې شي. د ده دغه شاعرانه خبرې او شاعرانه الفاظ داسې ذهني او عيني انځورونه وړاندې كوي چې هغه نور زموږ د ټولنې دوديز خوی ګرځېدلی دی. زموږ غوږونه او سترګې ورسره لا له وړاندې بلدې دي. خو د ده كمال دا دی چې ده په بېل رنګ او خوند كې وړاندې كړي دي. زموږ تراژيدي او زموږ د ژوند حالت هغه څۀ دي

چې ولس ورسره بلد دي او نور يې پر وړاندې يو ډول معافيت اخيستی دی. وينې، اوښكې، جنګ جګړې، ظلم، تشدد، فساد او ... هغه وييونه او كلمې دي چې زموږ په شاعرانه او تته منظومه وينا كې خپل ځان ځلوي. د ټولنې ناخوالې او دغه تراژيديک حالت هغه ناظم او ناثر چې تخيلي ځواک ونه لري، هغه يې داسې وړاندې كوي چې وينا يې اغېز نه لري.

شاعر همدغه حالت پر داسې الفاظو انځوروي چې هغه پر اورېدونكي اغېز ښندي او په بار بار يې لولي. زموږ مذهبي كسان او په تېره هغوی چې لا مذهبي او ديني خبرې په منظومه ژبه وړاندې كوي، ځان ورته داسې برېښي چې د پند او نصيحت خبرې يوازې دوی كوي او دا نور خوشې .... وايي. زموږ شاعران همدغه موضوعات چې ټولنه ورسره ښكېله ده، بيا تش د شعار يا موزونو خبرو په توګه نه وړاندې كوي، بلكې همدغه موضوعات د شعر په ژبه انځوروي. يوه بېلګه يې د دانش لاندې بيت ثرګندوي چې په نظم كې يې شاعري كړې ده.

دا خلک پر قبرونو شمعې ولې بلوي؟
ملګرو خير رسېږي هلته چا ته د ډېوې

شاعران د موضوع د فقر پر رنځ نه اخته كېږي؛ خو كه د خولې غږونه يې له اهنګوال تناسب او امتزاجه بې برخې شول؛ نو د ده وينا به هم لكه تشې موزونې خبرې شي او مخامخ لوری به بايلي. دوی همدغه يوه موضوع، همدغه په ټولنه كې نورې دوديزې خبرې رااخلي او د بېلابېلو بڼو په وركولو سره ځانته مخامخ لوری پيدا كوي. د دانش وينا كه د سكالو يا موضوع په لحاظ نوې نه ده؛ خو په داسې ژبه او الفاظو يې وړاندې كړې چې رنګ يې نوی دی. بل كمال يې دا دی چې پر مصنوعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صنعتونو یې ژبه نه ده رورېدې کړې او نه یې پرې انځورونه وړاندې کړي دي. دلته یې بېلګې وړاندې کوو:

نه خو ماشوم یم او نه عقل دومره خام دی زما
هرې ورې وړې خبرې ته دې پام دی زما
ژونده دا ته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نه معلوم در کې سهر او نه ماښام دی زما

★★★

که یو څو تنه بدرنګ له کلي وځي
زه باور لرم چې جنګ له کلي وځي
که همداسې ځان ځاني او تالان ګډ وي
جنازې به څنګ په څنګ له کلي وځي

★★★

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدایه رسي
شېخه! په ګوتو کې عادت موږ د تسبو نه لرو.

★★★

سیتار راواخلئ، منګې واخلئ، ترېنه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

★★★

ورځم له هغه ځایه مې سپوږمۍ ته لاس رسېږي
دا لارې جوړې شوي دي پر غره د څه لپاره؟

★★★

د یار له لاسه تمام عمر مجازات ښه یې
ته دې بې درده نه شې زړه همداسې مات ښه یې
خیر دی دونیا دې ستا اسباب د برائت نه مني

سریزې

ته رسېدلی خپل ضمیر ته په اثبات ښه یې

چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پر هر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره ډېره راغله

★★★

کله دې سره راته تار تار کړي کله سپین څېرې کړې
نور دې ګنډی نشم ګرېوانه ډېر دې سترې کړمه

★★★

جانانه! تاته شکایت تر اوسه
لکه رنځور زما په سترګو کې دی
زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غرور زما په سترګو کې دی

★★★

له جنګه سترې یوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

د خپل وجود قد و قامت سره روان نه شومه
زه د حالاتو نزاکت سره روان نه شومه
دا چې تیندک خورمه په لار او تاته نه رسېږم
ستا په طرف استقامت سره روان نه شومه

خو کله صنعتونه کاروي؛ نو هغه هم نوي دي. د ده کمال دا دی چې دی په تشبیه کې د وجه ښه نوښت ته پام کوي. ځکه د تشبیه په صنعت کې ټوله ښکلا او زور په وجه مشبه، د استعارې په وجه جامع قرینه او د سمبولونو په برخه کې د شخص یا لیکوال د خپل ذهني سمبول په کارولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دی. د دانش له ژبې دغه یو څو صنعتونه وړاندې کوو، چې په خپل نوښت ځان راښیي:

موازې کرښې یـوو نقـطه د تقـاطع نـه لرو
زه او جـانـان یـو بل تـه لار د رسېدو نـه لرو

★★★

نـه شـور کوې نه کلی خبـروې نـه دومره ژاړې
ته ماغونـدې نـه اوښکې تویوې نه دومره ژاړې

★★★

پـه شهیـدانـو داسې ښکلې شوې زمـوږ هدیرې
بس لـکه یـو یـو چـې غمـی پـر ځمکه ولـګوم

★★★

د دانش د شاعرۍ خوږلني یوه په دې کې هم نغښتې چې لفظونه یې داسې پر اهنګوال مزي پېیلي چې ژبه یې روانه او د غږونو له تناسب او تکراره یې ښکلې موسیقي رامنځته شوې. لکه په لاندې بیت کې د «ډېرو» تکرار، د «و»، «ږ»، «ډ»، «ې» غږونو تکرار د شعر موسیقي رامنځته کړې:

د ډېـرو پر مـزار بانـدې و خت بلـې کړې ډېـوې
پـه ډېـرو مقبـرو بـانـدې خوره شوه لـوپټه

شعر د خبرو او کلمو د اوډون هنر دی. دغه خبرې او کلمې کله په داسې ښکلو ترکیبونو کې وړاندې کېږي چې پر معنوي ارزښت سربېره ښکلاییز ارزښت لري. په شعر کې حسي او ناحسي کلمې کله ناکله داسې ترکیبونه رامنځته کوي چې په شعر کې هغه ډېر د پام وړ دي او په تخیل پارونه کې ډېره ونډه اخلي. د دانش په شعر کې ځای نا ځای د حسي او ناحسي کلمو اوډون تخیلي ځواک څرګندوي او د لوستونکي

خیال راپاروي. لکه په لاندې بیت کې چې خندا او زړه یو بل ته غاړه باسي. خندا یوه ناحسي او زړه حسي ده. که څه هم حسي کلمې تر ناحسي د لیدونکي یا اورېدونکي تخیل او احساس ډېر راپاروي، خو دلته خندا د زړه حسي کلمې له رنګه رنګ اخستی، لوستونکی او اورېدونکی د خندا ارزښت ته د زړه په ارزښت قایلېږي، ځکه هغه خندا چې د زړه له تله وي، هغه خوږه او ښکلې وي. دلته د تشبیه نوښت په دې کې دی چې مشبه حسي او عقلي او مشبه به هم حسي او عقلي راغلې:

لکه غوټۍ چې شـي موسکۍ سپرلي ته غاړه ورکړي
داسې مې ستـا هـره خـندا زړګي ته غـاړه ورکړي

په دې ټولګه کې پر هنري ارزښتونو او ښکلا سربېره داسې انځورونه هم تر سترګو کېږي چې هغه پر سترګو د ځینو کمزوریو له امله خواږه نه برېښي او یا سترګو ته اوبه نه ورکوي. لامل یې دا دی چې دانش کله ناکله په لوی لاس کلمې په داسې مصنوعي رنګ رنګولې چې طبعي رنګ یې ورته خړ پړ کړی؛ خو مصنوعي رنګ یې کومه ځلا او ښکلا نه لري. ځینې غږونه یې په اهنګواله برخه کې یو له بله سره اړخ نه لګوي. یوه مسره یې په یوه اهنګ کې ده او بله یې بیا په بل. دغه د اهنګ ټکر د شعر ښکلا ټنه کړې، دلته ژبنی دروندوالی شته:

نور کـه مې هېڅ هم په دې رڼګ کلي کې ونه موندل
مینـه بــه درولېـــږم، حــیا بــه درتـه ولېـــږم

★★★

ستا سـتـرګې چـې شي پنـاه لــه سترګو مــې
ورکــه شـــي اشنــا رڼـا لـــه ســتــرګو مــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دانش شاعري مخ په پخېدو ده. کومې کمزورۍ چې د ده په شاعرانه وینا کې اوس مهال تر سترګو کېږي، دا ډېرې تتې دي. د دانش له شعره داسې ښکاري چې د ده پر ذهن د لنډیو سیوری هم غوړېدلی دی.

لنډۍ یې لوستي له لنډیو سره مینه لري، په تلوتلو کې دانش ته د خدای له درباره د ښه شاعرانه سفر غوښتنه کوم او خپلې خبرې د ده پر هغه بیت راټولوم چې د لنډۍ له رنګ یې یو څه رنګ اخیستی دی:

زړه مازیګر دی یاره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که دانش مړ شي؛ نو جانان به درته څوک وایي؟

خدای دې نه کړي.

ازمون

۲۰۱۱/ ۱۲/ ۲۱

جلال کوټ

سفر به دیار احساس

اینجا اشک با شوق و احساس در هم آمیخته شده... اینجاه احساس می شود که قلب درتب و تاب در هوای غبار آلود سینه در تپش است.

اینجاه چقدر حسرت است که ساعت ها نا گفته های دلت را برای محبوبت با زبان احساس در روشنای شمع که شعله اش میلرزد، میخندد، میرقصد، و هم گریان است بیان کنی و هیچ مانع نباشد.

محمد نادردانش به عنوان شاعری پویا کلیات آشعار وی در وصف حال و بیان احساسات فردی و شخصی او دیده میشود. آشعار عارفانه، فرا گیری گرایش ها و اندیشه های درونی شاعر و سروده ها با موضوعات اجتماعی، ادبی، عاشقانه، و گاه رواشناختی است، گاه تاریخ گرا و گاه حماسی،گاه تغزلی و گاه ظنزآمیز و گاه ترکیبی، آشعار فهم ساده و زبان شعری دارد، دانش از زبان و قدرت شعر در ابراز عقایدش بهره می گیرد. و هم در عرصه زبان و بیان شاعرانه، به پختگی و درخشش فزون تر دست یافته است. دانش برخوردار از آگاهی پیشروی شعری و ترنّمی استوارتجربه شعری امروز توانسته میان واژه و آرمان، و میان هنر پل بزند، آشعار وی بیانگر احوال و افکار و نشانگر اندیشه و عاطفه وی است که در تمامیت مجموعه او جاري است، و سیمای روشن از شعر اش ارائه داده است، قدرت بیشتری در بیان دارد با لطافت و پختگی افکار از این مرحله گذاشته و خود را از بند احساسات فردی رها کرده به مسائلی پرداخته که جامعه به آن نیاز دارد در این

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرحله سعی نموده به واقعیت صورت شاعرانه بدهد، ،در قطعات دلنشین و زیبای خود به توصیف احساسات لطیف خود مهارت خاص بخرچ داده است. دانش از جمله شاعرانی است که مسائل اجتماعی را با زبر دستی خاصی به قالب شعرونظم ریخته است، تعبیرات و اصطلاحات او ساده و عامیانه است،گاهی شعر وی از شدت روانی به صورت یک مکالمه دلنشین و زیبا مجسم میشود، آشعار اش رابه صورت عام فهم در آورده در قطعات وی به خوبی صدای نفس کشیدن و فریاد زدن حس میشود یک شگفتی برای مخاطب می‌سازد که روح آن را درگیر خود می‌سازد، مثل صدای آبی در جویی بار که گاه باد می‌آید و این صدا را با خودش می‌برد و گاه نزدیک گوش ماست،از احساس جانب مقابل الهام گرفتن و یا هم نوشتن شعر از احساس مونث، به نظر میرسد زنده گی واقعی خود را محتاطانه تمثیل کرده.
به نظر می رسد، نظم ذیل با تجارب عاطفی شخصی شاعر سرو کار دارد، جنبه های عاطفی بر آشعار سنگینی میکند به طوری که به روایت ارتباط به ظاهر ناکام بین شاعر و معبود اختصاص یافته به طوری که از لابه لای این آشعار به جزیات این ماجرای عشقی پی برد که شاعر صادقانه آن را با مخاطب خود در میان گذاشته، و از درد فراق چنین می سراید:

تــه د رنګــونو رڼــاګانــو د ښار
زه د لــوګــو او د لمــبو د کــلي
نه زما زړه ستا څـراغـونه غواړي
نه ستا په زړه کې شته ارزو د کلي
پوهیږم تانــه هیــره شویــده اوس
((اکو بکو سر سینکو)) د کلي

قطعه :دیگر، ترجمانی از حس عاطفه و اندیشه عشق و زندگی را تصویرمی‌کند چنین است، لذّت از مهتاب از امواج پر از لطف دریا از ریزش کفآلود و خروش يك آبشار زیبا . نگاه چنین موجودی به زیبای های طبیعت می نگرد، زبان شعری به بیان احساسات و سردون اشعار رومانتیک موضوع غیر معمول و تبو در جامع نیست.
به عنوان مثال:

که تــه اور شــې کــه لمــبه درغــاړې وځم
زه وېـرېـږم نــه، راځــه درغـــاړې وځم
تا تــه نــه درځي هــېڅ چــل د پخــلایــنې
هـــر ځـــل زه له تــا سره درغـــاړې وځــم
زما سترګو کې دې خپل تصویر لیدی شې
بختــورې! ایېـــنه درغـــاړې وځــم
زنده ګی نــه مې زړه تور دی مــرګه راشـــه
نــن پــه خپــلــه اراده درغـــاړې وځم
ساقي! تــا نـــه چـــا لپـاره غـــاړه اخلم
پیــمانــه پــه پیمـانــه درغـاړې وځم
دانــش چـا سره دردونـــه خپل شریک کړم
بــله نــه لــرم چـــاره درغـــاړې وځــم

دانش در قطعات كه نغمه شادي را از ياد برده و اينك بر باغ بی‌برگ و برش نوحه مي‌سرايد پس عجيب نيست كه شاعر به جان اندوهگينش چنين غمي بنشيند و بر بخت خويش و در راه ماندگي‌اش مرثيه ساز كندبا دل آزردگي مي‌گويد: همچنان ستمها و جنايتها، و باجها و تاراجها جاري است كه خود را ناگزير از تلخي و تلخ گويي مي‌بيند چرا كه باليده و پروردة باغ ناكامي و تلخ كامي است؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغي که خاکش را ـ چه بسيار ـ به خون فرزندانش کشيده‌اند؛ خاك سرزمينى که درازناي تاريخش چه رنج‌ها که نديده... چه دردها نکشيده:

له ماښامه تر سهاره، خلک تښتي
هم له کلي، هم له ښاره، خلک تښتي
خدايه بيا مو څه افت په وطن راغی
بيا له کوم يوه ښاماره خلک تښتي
چا ترې ټولې څانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بر کلي له چيناره خلک تښتي

شعري که گاه با خواندنش تلخی ستم وآوارگی در هر رگمان جاری میشود.

در اين شعر شاعر چنان غرق در تصورات شخصي خود شده. از قابليت تعميم پذيری غافل مانده است، و شعراش مانند جزيره ای در ميان تاريکی به مخاطب ميرسد، در اين موقع مخاطب هيچ راه ورود به شعر پيدا نمی کند و سرگردان راه باز گشت پيش ميگيرد، شعری که خصوصی بودن آن می توانست مخاطب را وارد فضای جديد بسازد, نگاه متفاوت و چند زبانی را در شعر خودش به کار برده است.

ژړل مې يو سړي نه ګيله ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګيله ډېره راغله
بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګيله ډېره راغله
چې زه دې مخ ته ځير شم ، نو دا شرک شي چې را پريوځي
جانانه ستا پيکي نه ګيله ډېره راغله
چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګيله ډېره راغله

ګيله له خپلو کيږي خو دې خپل زړه ته حيران يم
چې څنګه يې پردي نه ګيله ډېره راغله
زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګيله ډېره راغله

بايد به عرض برسانم:

به اندازه فهم و برداشت خود در اين مورد اظهار نظر نمودم. قضاوت بشتر را ميگزاريم به شخصيت های مسلکی و صاحبنظران.

به اميد موفقيت های هر چی بشتر تان در تمام امور زنده گی، و چشم براه دست آورد های تان در آينده کامگار باشيد.

با عرض ادب

مژده منصور شهر کولن جرمنی

۰۹,۱۱,۲۰۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ګلابه راته ګران دی یو سړی

د شاعرۍ منشاء او ښته خامخا مینه او عشق وي، زه خو د شعر قوت او بې قوتي د شاعر د مینې په قوت او بې قوتۍ پورې تړم.
سمه ده چې د استادانو له ویناوو سره سم به مراقبه، مطالعه او مشاهده د شاعر د شاعرۍ ملا ورتړي؛ خو زه وایم چې د هر ناروغ نالښت د هغه په ناروغتیا پورې اړه لري. د غاښ درد ډېر وي؛ خو د ګوتې زخم هومره نه خوږېږي، نالښت یې هم همداسې درواخلئ.
که موږ شاعري له درده راپورته شوی نالښت وګڼو؛ نو بیا د شعر له تخنیکي چوکاټونو وراخوا په شاعرۍ کې ښه او ناښه نه شته، څوک به څه ډول د ډېر درد، د ډېر نالښت ستاینه وکړي او د لږ درد، د لږ نالښت، نه.
خبره په درد کې ده، زما په سترګو کې ستا د زړه له درده راپیدا شوي نالښت سره ځکه اوښکې پیدا کېږي چې دا درد پر ما هم تېر شوی دی یا ترې همدا شېبه دردېږم، زه دې نو شاعرۍ ته ښه نوم ورکوم، د هغه بل د غوږ له درده راپورته شوی نالښت ما ځکه نشي اغېزمن کولای چې تر دې دمه مې دا ډول درد نه دی لیدلی؛ خو

خدای مه کړه چې زه دې د هغه پر درد و نالښت وخاندم او شاعرۍ ته دې یې (ناښه) نوم ورکړم، که ورکوم یې زیاتی ورسره کوم.
محمد نادر دانش مې له نادرو یارانو څخه یو دی، زه یې تل د دردونو نالښت ته اوښکې تویوم، هغه هم هر وخت زما له وی وی او چیغو سره خپلې اوښکې یو ځای کوي، ما ورته یو مهال لیکلي ول چې:

کټ مټ مات زما په شان دی یو سړی
تر ګلابه راته ګران دی یو سړی

د هغه له زړه هم کوم ځای ماته دغسې یوه خبره راوتې وه، موږ دواړه پر یو بل ځکه ګران یوو چې زه د دانش په څېر مات یم او هغه زما په څېر، نو دواړه یو د بل شاعري یو د بل د زړونو له غږ سره سمه ګڼو.
ما د دانش شاعري ډېره لوستې؛ خو خپله دانش مې کم، د دانش کمې لوستنې هم دی پر ما داسې زده کړی دی لکه د لومړي ټولګي الف انار، ځکه دی هم د خپلې شاعرۍ په څېر روان، ساده او ښکاره دی، دی او د ده په پوستکي کې دننه لالهانده شاعر دانش یو ډول دي.
دانش په خپله شاعرۍ کې د جانان او دوران په دواړو غمونو غمېدلی، هغه به په دې دواړو غمونو کې څومره خوند لیدلی وي چې وایي:

مرغکۍ مې د زړګي رنځوره ښه ده
زنده ګي تر یو حد مجبوره ښه ده

که تاسې غواړئ له مینې او عاطفې څخه جوړ دغه دانش ښه وپېژنئ؛ نو د نور ټول کتاب تر څنګ یې د پورته بیت غزل د زړه له کومې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

غور ولولئ، وبه وینئ چې دانش پر جانان، قام، وطن، علم او ښکلا او رڼا باندې څومره مین دی، چېرته ولاړ دی او څه وايي؟

د دانش شاعري د هغه له قامت څخه ډېره دنګه ده، دانش لږه شاعري کړې ده؛ خو د خپل زړه غږ ته یې غوږ ایښی او بیا یې هماغه غږ ته د الفاظو جامې ورکړي دي. هغه په دې کار کې په چا پسې نه دی تللی، بلکې د خپل زړه په غږ پسې تللی دی.

تر ما پورې، زیاتره شاعران چې کله د ګېډې د دوزخ د ډکېدو غم پر سر واخلي؛ نو له شاعرۍ ورو ورو لرې کېږي؛ خو زموږ د دانش کمال دا دی چې په باد و باران، سفر او حضر کې شعر لیکلی شي او لیکي یې. زه مې خپل ورور او د هغه شاعرۍ ته د اوږد ژوند لپاره د لوی رب دربار ته لاسونه لپه کوم، هغه ته دې ډېر مبارک وي چې موږ او تاسو یې (د ډېوې رڼا) ته کېنولو.

درناوی
هجرت الله اختیار
جلالکوټ

غزلیـــز مجمر

د سندریز ماښام او چاودلي زړه نه وروسته، د شعر او ادب مینه والو لوستونکو سره د ډیوې رڼا ته مخاطبېږم، د سلامونو او نېکو هیلو پر ځای ورته یوه خوږه او په ولسي لهجه ماموره ډالۍ وړاندې کوم چې د تخیُل له بڼه راټوله شوې داسې غنچه ده چې د شعر او ادب د هنر هر لوستونکی په کی د خپلې خوښې او طبعیت ګل موندلی شي؛ خو دا ځل خپلو درنو مینه والو ته په یو غزلیز مجمر کې د ډیوې رڼا ږدم، چې د یو ځوان او هڅاند شاعر دانش لیکنه ده.

دانش په خام عمر کې پاخه خیالونه رانغښتي، د خپل فکر او خیال غزونې یې ډېرې په مهارت د شعر نهایي پړاو او تړاو ته رسولي او د شعر تعریف یې واقعیت ته تسلیم کړی، چې شعر هغه موزون کلام دی چې د خپل حقیقت او واقعیت په بنیاد په زړه او ذهن چک ولګوي او لوستونکی په صحنه کې واقع کړي، هغه که حماسي وي، که عشقي او یا هم د فلسفې او تصوف نړۍ وي.

دینـداري، تـقـوا، توخـه درسره واخله
ممکن نـه دي تلل جنـت ته بې اسبابه
دا نـړۍ بـوله پـه مثـل د سراب
تــنده نـه ماتېـږي هېڅ وخت له سرابه
پـه یــوه شېـبه پیـدا او هم پناه شي
د ژونـدون مانـا لـږ زده کړه لـه حبابه

شاعر لوستونکو ته د عالم کاینات د هر نعمت ذکر کړیدی او له ذکر سره سره یې د اخرت او په اخرت کې د نعمتونو او د هغه د حساب کتاب اشاره کړېده او په ژوند یې هېڅ باور نه دی پرېښی او واقعاً باور پرې په کار هم نه دی او ژوند یې صرف د حشر میدان دپاره د توخې وسیله ګرځولې خو په دغه لنډ ګنډ ژوند کې یې انساني عطایف او لطایف له نظره نه دي غورځولي او مینه یې د ژوند په ختڼه کې په هنر اخکلې او د امید او درمان رنګ یې پرې ډېر په شوق شیندلی، د تصور مصور یې د خط و خال قلم له ذوقه ډک کارولی. چې د سینګار بېلګې یې تاسې ته مخې ته بېدم او د شعر او ادب مینه مو پرې ماتوم:

پـرهـر پـرهـر زړه مـې تـکور غــواړي
لېـونی! ستـــا د شونـــډو اور غـــواړي
وصـــال دې یـــو رنګه لمبه لمـــبه کـــړم
فــراق دې بــل شـــان یــاره زور غــواړي

★★★

له مرګ سره اشنـا کړمه ، له ژونـد سره اشنـا کړم
ستا سترګو زه د زړونو له پیوند سره اشنـا کړم

★★★

دانــش لار د یار په سترګو بانـدې ګـوري
دا رڼـا تـر بـــلـه هـره نـوره ښه ده

★★★

عشـقه ! نـالوستی یم ، مـا ستا سیپـارې نـه دي لوستي
خطـاء به کېــږي اشنـا ما سیپـارې نـه دي لوستي
پرېـــږده چې ولـولم د سترګو د کتـاب پـاڼــې دې
ډېـره مـوده وشـوه ما دا سیـپارې نـه دي لـوستـي

زمـا د کاڼـي زړه نــه کـرکـه کېــږي
زه پـه سینه کې زړګــی مـوم ساتــم
جــانان مې خـــوي د ماشومـــانـو کوي
زه بـــه تـر څـو زړه د مـاشـوم ساتــم؟

★★★

ډېـــره مـــې **دانــشه**! د لاسا کـړه خـــو
مـــړه دې شي جـذباتـو کې دا نـــه راڅي

خو شاعر په یو شعر کې په نازکه ژبه خنډینه ګیله له خولې ایستلې ده خو چې دا ګیله یې د کوم امید په طمع په زړه کې غولغُله او په اورینه حساسه کې له خولې وتې چې منفرد او جداګانه جذبات غواړي. د شعر مرکزي هسته په کوم مدار څرخوي که دا یې په ډاګه کړې وای؛ نو ښه به وای ځکه چې د خیال نا وکی. خو یې په جذباتوکې واقع ده هغه په مرور حالت کې ده او که په نازنینه ادا کې په کومه صحنه کې چې دلاسا ضروري شي؛ نو هغه صحنه حتماً جذباتي شي، دلاسا او جذبات پر یوه وخت فضا منفي اثر ته وړي، خو دلته مثبت دی. شاعر خپله اعتراف کړی او لوستونکي یې په انحراف کې پرېښې دا هم د ډیوې رڼا ته سوری دی، شاید شاعر دغه سوري ته د جذباتو اظهار غوښتی وي خو بریالی شوی نه دی، ځکه یې بې درېغه ښېرا له خولې وتې چې مړه دې شي جذباتو کې دا نه راڅي؛ خو ډېر زر یې خپله ګیله بېرته اخیستې او په وصال دومره باوري شوی دی، چې د زمانې د ناخوالو هېڅ پروا یې نه ده کړې او نامنونکي هجران ته یې په زغرده د مبارزې اخطار اعلان کړی.

هجـره! که ستا ترخې شپې مو تر مرګي ورسی
نــور بــه دې څــومره پــوروړي او باقي پاتــې شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې او محبت په لار کې یې اغزن هجران ډېر شاته پرېښی او په تادۍ تادۍ یې ځان د عشق منار ته رسولی او هلته یې د عشق په ګل ورین ثاني جنت کې خپل سکون موندلی او بې واکه یې نامرادۍ ښیرې له یاده ویستلي او خپل مقدس مرام ته یې رجوع کړې او په وفا یې ایمان ځرګند کړی.

د اغـزیـو خـوا ته تم لکه جـانـان دی
پـه دې بـوټي کې ګل سم لکه جانـان دی
لاړم ورسېـدم عشـق کې انتـها ته
د جانـان غم راتــه هم لکه جانـان دی

شاعر که له خپل فشار سره سره د لوستونکو فشار په ګیله منو خاطرو په غمیزو صحنو اعظمي درجې ته لوړ کړی، نو بېرته د صداقت او وفا په خوږو او د محبت په صحنو او د هغه پر اعتراف له تریخوالي ویستی او په ډېر مهارت یې په پرله پسې شعر نارمل او معتدل حالت ته راوستی او قناعت یې اول خپله کړی او بیا یې لوستونکي ته ورکړی. داسې بریښي چې ښاغلی شاعر په خپله هم د الفت د تغر په پیڅکه ناست او په یوه وخت له نشیب و فراز سره مخامخ دی خندا او ژړا یې غبرګه ده:

چې پـه راتلو کې یې د تـلو نـښې دي
دایې خنـدا که د سلګو نـښې دي
په **دانـش** غم او ښادي ګـډه راغله
ځکـه یـې ورکې د لیمو نـښې دي

دا حالت د دې ښکارندوی دی چې دانش صیب د نازک مزاج او نري زړه خاوند دی خپلې سل ګیلې د یار په یوه خندا هضموي او له خولې یې نه وباسي نو ځکه ورته وایم چې:

کله کانې غونډې کلک شې کله ګل غونډې رژیږې
عجب خوی دې دی دانشه چې په ټوکه ام خپه کیږې

خو شاید علت یې دا وي چې په یوه وخت کې په یوه سینه کې دانش دوه زړونه ساتلي چې په یو زړه کې د یار مینه او په بل زړه کې د وطن او قوم مینه پالي. دا پالنه حتماً زور غواړي خو دانش په کوچني عمر کې پخې مینې ته اراده کړې او انصاف یې هم بد نه دی؛ ځکه که د تخیُل او تصور پر محور یې د ارمان ناوکۍ نازولې او انساني اکرام او احترام پېرزوینه یې پرې کړې نو له وطن سره د مینې ناوې یې بې پوښتنې نه ده پرېښې او د خیال په رنګین قلم یې غبرګې ناوې ډېرې ښې سینګار کړې، که په انساني مینه کې په اکرام او احترام قایل دی همدغسې د وطن په مینه کې د ولس په پیوستون او ویښتابه یقیني دی د خاورې سالمیت په یووالي او اتفاق کې ګوري د مینې او خلوص وېش یې مساویانه دی:

که یـو ځـو تنـه بـدرنـګ له کلي وځي
زه باور لـرم چــې جنـګ له کلي وځي
که بې ننګـو ته مـو خپلې سیمې فرش کړئ
پښتنو! ستاسې به ننـګ لــه کلي وځـي

یا دا چې:

متــــــې راونغاړۍ امـــو نه اباسینه پـــورې
له هر یو کانې نه د خپلو وینو رنګ پورتـــه کړئ
قـلم ښـــــه دی کـتاب ښـه پـــه لاسـو کـې
خـــو تـــر دې هـــم کلـه کلـه تـوره ښـه ده

★★★

کـه د خپـل وجـود بقا غــواړئ ملــګرو
دښمـنـانــو بانــدې مور تل بــوره ښـه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مې سینه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نه یم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

خو د سولې پیغام هم زمزمه کوي او خپل ولس د جنګ او نفرت له اوره لرې ساتي:

له جنګه ستړي یوو په جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

★★★

پــه شهیدانـــو داسې ښکلې شوې زموږ هـدیرې
بس لکه یــو یــو چــې غـمی پـر ځمــکه ولګــوم

لکه څرنګه چې شاعر د خپل دود او دستور په درنو کاڼو د تخیُل او وطن مینه تللې ده همدغسې یې د نوي نسل د ذوق خیال هم ساتلی او د شعر په دنیا کې یې ازاد شعر سره هم انصاف کړی او له پامه یې نه دی غورځولی خو هغه لذت او لطف چې شاعر په ولسي او دودیزه شاعرۍ کې مومي په ازاد شعر کې نه دی موندلی خو د ټولنې د ځوانې طبقې خاطر پرې ګران دی او د دغه صنف سره یې هم اشنایي ښودلې ده او په ټګ ټګ کې یې مخ ورګرځولی او د ذهن تر نیوکې یې ترې څه رااخیستي چون د دا نش د شعري ټولګې بحث دی خو د نثر په ډګر کې هم جلوه ګر دی او د نثر لیکنې کمال او جمال هم لري د وعدې په نامه د ده د نثر بېلګه ده چې په تمثیلي ډول د یو سندریز سریال په شکل د خپلو مینه والو د ذهن د تسخیر په منظور یې ډالۍ کړې، نورې لیکنې هم لري او لګیا دی قلم یې ګرځي او ذهني ذوق یې ژوندی دي. په یوه وخت له لوستونکو سره سره د اورېدونکو په ذهن هم قبضه اخلي. د دانش د شعر خاصه ښکلا او کمال دا هم دی چې شعر یې موسیقیت لري، هغه یې که

سریزې

غزل وي، رباعي، چاربیته، نظم او که ازاد شعر او هر شعر چې موسیقیت ولري هغه تل پاتې وي او زر له مینځه نه ځي تل د خلکوپه زړونو او ذهنونو کې ناست وي. زما یاد شي چې دانش د شعر په توده ځمکه لومړني قدمونه ایښودل نو شعرونه به یې ماته ښودل ما به له نظره تېرول یوه نیمه نیوکه به یې داسې کړې وه، چې ډېره پخه نښه به یې ویشتلې وه، چې د ډېرو پخو پخو شاعرانو د رېږې لاندې به پټه وه، زه به حیران شوم چې دانش په ابتدا کې د دومره ذهین او محلل احساس خاوند دی دا به په انتها کې کوم حدود احاطه کوي واقعاً چې دانش زما له اټکل سر سم په یو وخت کې په دواړو ډګرونو کې وځلېد چې هغه یو د نثر ډګر او بل د شعر شاید زما دغې اټکل سره د نقد وارثان اتفاق ونه کړي خو زه ورته په ډاګه وایم چې مه چلوئ د تعصب لینده پریدئ چې د خیال کوتترې د خپل پرواز وزرې د ابتکار او تخلیق په ګل ورینه فضا کې پرانیزي پریدئ چې سپرلی ګلونه وغوړوي او په ټول چمن کې د تخیُل د غنچو رنګونه وشیندي. د تعصب پر ځای له هڅونې کار واخلئ، تر څو هر دردمن د پښتو شعر او ادب خوجین ته د ذهن له رشې نه څه مېوه ورواچوي او هغه مقدار خپل کړي چې د نړۍ نورقومونه پرې ویاړي او فخر کوي.

ځان ته من او بل ته پاؤ ښه نظر نه دی
د انصاف تله په لاس قضاوت ګرې
که د نقد په وجه زړه د مین مات کړې
یې به لوړ لکه چینار خو بې ثمر یې

خو زه به د نقد د وارثانو له قصده د دانش د ارمان او تخیُل ناوکۍ ته په ډاګه وایم اوګواهي به ورکوم چې ستا د حصول لپاره یې هلې ځلې کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي شبګیرونه یې کړي دي د تفکر ستوري یې په مقایسوي جنګ وروستي سپوږمۍ سره یې عداوتونه کړي او د هغه له رڼا نه یې نور اخیستی ستا د سینګار لپاره او په جار جار به ورته وایم چې:

ستا د یادونو میلمستیا یې ډیره ښه کړیده
تمامه شپه ورسره ناست ؤ د ډیوې رڼا ته
که ستا د مینې خاطر نه وای په دانش باندې ګران
لېونی نه دی چې کیني دې بې اثرې رڼا ته

نو قدرمنو او زړه ته رانږدې د شعر او ادب لوستونکو مینه والو ما خو د دانش د ډیوې رڼا ته ډېر څه وموندل او اوس وار درکوم تاسې ته چې تاسې هم د ډیوې رڼا ته کینئ او د خپل طبعیت د زړه او ذهن د ذوق بېلګې په کې ومومئ دا تاسې او دا مو د ډیوې رڼا.

په ټوله ادبي پښتنه مینه

داکتر عبدالقدیر پښتونمل

ننګرهار جلال اباد

۱۰-۱۰-۱۳۹۰

د ډیوې رڼا ته!

درنو لوستونکو! د ډیوې له نوم سره ټول اشنا یو، ډیوه مو لیدلې ډیوه مو کارولې او اوس هم کله نا کله د ډیوې زړه راښکوونکې رڼا ته کینو. ممکنه ده ډیوه ونه توانیږي چې تر ډیره تیارې رڼا او ترږمۍ له مینځه یوسي، خو په خپلې تتې رڼا د نور او تیارو تر مینځ توپیر په ډیره ښه توګه په ډاګه کولای شي، دا رڼا که هر څومره لږه او تته هم وي خو زړونو ته ډیره روښنایې ورکولای شي. زمونږ په ټولنه کې د شهیدانو پر مزارونو خلک ډیوې بلوي، همدا ډیوه په کورونو کې هم بلیږي، ډیوه د علم او پوهې سمبول هم دی او ... ما هم له کوچنیوالي څخه تر اوسه ډېرې شپې د ډیوې رڼا ته رنې کړي، د همدې ډیوې تتې رڼا ته مې د سپین کاغذ پر مخ ښایسته ډیرې کرښې د شعر په نامه کښلي دي.

زه د دې شعري ټولګې ((**د ډیوې رڼا ته**)) په اړه خپله د ښه او ناښه قضاوت نه کوم او نه دا وایم چې شعرونه مې راڅخه ورک ول، دلته ول، هلته ول، نه مې غوښتل چې چاپ شي او ... دا حق لوستونکو ته ورکوم؛ ځکه حق یې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو چې همدا شېبه مو د ډیوې تتې رڼا ته لیکل شوې ټولګه په لاس کې ده، تر بل هر چا ښه نظر ځرګندولی شئ، زه هم له تاسو هیله لرم چې د دې کتاب له لوستلو وروسته خپلې مشورې او نېک نظرونه له ما ونه سپموئ، ښايي په دې کار تاسو هم له هغه کسانو شئ چې تر دې مهاله یې زما لاس نیوی کړی او تر ډېره یې په دې ډګر کې له ښویېدنې ژغورلی یم .

خوږو لوستونکو! د ډیوې په دې تته رڼا کې ښايي له یو نیم داسې شعر سر مخ شئ چې د مستۍ او شوخۍ رنګ به پکې له ورایه ښکاري، زه له تاسو ښاغلو او اغلو مخکې تر مخکې بښنه غواړم، دا چې دا یو نیم شعر ما ډېر پخوا لیکلی؛ نو هیله من یم چې زما د عمر د غوښتنو او تقاضو په نظر کې نیولو سره راته بښنه وکړئ او په دې شوخۍ مې ګرم ونه بولئ.

له درنو استادانو هر یو استاد فضل ولي ناګار، استاد لعل پاچا ازمون او ښاغلي ډاکتر عبدالقدیر پښتونمل څخه د زړه له کومې مننه کوم چې له ډیرو بوختیاوو سره سره یې بیا هم زما پر کتاب د خپل اند خواږه ولورول؛ سریزې یې پرې ولیکلې او ما ته یې د شعر و ادب په ډګر کې د وړاندې تګ ډاډ راکړ.

ښاغلی هجرت الله اختیار او اغلې مژده منصور هم د مننې حقدار ګڼم، چې په ډېره مینه یې پر کتاب لنډې؛ خو خوږې لیکنې وکړې، له ښاغلي اختیار څخه به یوه ځانګړې مننه د کتاب د پروف د کتنې په پار هم وکړم ښېرازه دې وي. د یار خپرندویې ټولنې له مسول ښاغلي رحمان الله بهیر څخه هم نړۍ مننه چې کتاب یې ډیزاین کړ

ښایسته پښتې یې ورته جوړه کړه؛ او د خپریدو چارې یې په خپله غاړه واخیستې.

محمد فاروق دیدار بیا هغه ځوک دی چې هڅونې او لاس نیونې یې زه د دې ور کړم چې دا دی نن ستاسو مخې ته د ډیوې رڼا بېدم، له ښاغلي دیدار څخه په مننه نه خلاصېږم او نه یې د خوږې ملګرتیا پور پرې کولی شم؛ ما به په لومړیو کې هم خپل شعرونه تر هر چا دمخه دیدار ته ویل او اوس هم له لیکلو سره سم یې د دغه خوږ ملګري تر غوږونو رسوم ، دیدار هغه ځوک دی چې زه یې د شعر له ښاپېرۍ سره یارانې ته و هڅولم؛ له ستر ځښتن جل جلاله څخه ورته د اوږد او سوکاله ژوند غوښتونکی یم .

په تلو تلو کې غواړم چې له هغه انسانه هم مننه وکړم ، چا چې وخت ناوخت درد راکړی، تر سهار یې د ډیوې رڼا ته کېنولی یم، د پرهرونو ځړیکې مې کړیکې شوې، بیا ترې په منظوم ډول د شعر په نامه یو څه جوړ شول او اوس د یوې شعري ټولګې په بڼه ستاسو په لاسونو کې دي. زه یې د تېرو احسانونو پوره وړی او په راتلونکې کې هم ترې د دا ډول حاصلخېزه درد او غم غوښتونکی یم.

نور نو نه غواړم چې دلته راسره تم شئ ، په ډېره مینه مو د هغې ډیوې رڼاته بولم چې ما ورسره شپې سبا کړې، په دې هیله چې له لوستلو یې خوند واخلئ او زړه ته مو لار وکړي، دا تاسو او دا هم د ډیوې تته رڼا.

په شاعرانه ولولو

محمد نادر دانش

جلالکوټ خپله مېنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په نوم غواړم پناه له دې عذابه
الله نه يم د دوزخ د اور له تابه

دا نړۍ بوله په مثل د سراب
تنده نه ماتېږي هېڅ وخت له سرابه

په يوه شېبه پيدا او هم پناه شي
د ژوندون مانا لږ زده کړه له حبابه

دينداري، تقوا، توخه درسره واخله
ممکن نه دي تلل جنت ته بې اسبابه

ورځ د حشر الله خپل په عدالت کې
دانش مه کړې مخ تورن او لا ځوابه

موازي کرښې يو نقطه د تقاطعُ نه لرو
زه او جانان، يو بل ته لار د رسيدو نه لرو

هغه سپوږمۍ ده، چې تر ما راځي نو شپه سبا وي
زه لکه لمر فرصت د يو بل د ليدو نه لرو

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته، چې اوښکه پر بڼو نه لرو

ذکر د رب د زړه له تله کړو تر خدايه رسي
شېخه! په ګوتو کې عادت مونږ د تسبو نه لرو

دانشه! زه او جانان، خدای شته چې تر اوسه پورې
اظهار د مينې په څرګندو کليمو نه لرو

١١/٧/١٣٩٠ جلال اباد ننګرهار

ستا د مینې اراده نه وه، جانانه!
او زما بله چاره نه وه، جانانه!

زما زړه ته، ته له هرې لارې راغلې
خو ستا زړه ته دروازه نه وه، جانانه!

ستا به سترګې خوبولې شوې او مړې شوې
لامړه شوې به ډیوه نه وه، جانانه!

زما سترګو ته راګوره ځان سینګار کړه
درسره که ایینه نه وه، جانانه!

په **دانش** دې دغه پاتې ژوند حرام شي
که یې مینه تاسره نه وه، جانانه!

۱۳۹۰/۱۲/۱۵ جلال اباد ننګرهار

نه خو ماشوم یم او نه عقل دومره خام دی زما
هرې ورې ورې خبرې ته دې پام دی زما

ته په غلطه یې او ستا هره ادعا ناحقه
زه چې منم در سره خدای کړی ناکام دی زما

ښکلو نه کرکه لرم خدای شته چې ډیر بد خلک دي
ته خفه نه شې ستا ښکلا ته احترام دی زما

ګوندې چې هیر دې کړم په دې نیت میخانې ته لاړم
اوس هم خُمار یمه، او س هم په لاس کې جام دی زما

ژونده! داته به هم پر ما باندې حساب یې یو وخت
چې نه معلوم در کې سهار او نه ماښام دی زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

مغروره نه شي، چې بس يو په تا مې زړه خوږ شوی
دغه عادت په ټولو ښکلو باندې عام دی زما

هغه چې زه يې خپل تر ځنګه هم زغملی نه شوم
دانشه! اوس په هم هغه زړه کې مقام دی زما

که يو څو تنه بدرنګ له کلي وځي
زه باور لرم چې جنګ له کلي وځي

که بې ننګو ته مو خپلې سيمې فرش کړئ
پښتنو! ستاسې به ننګ له کلي وځي

که همداسې ځانځاني او تالان ګډ وي
جنازې به څنګ په څنګ له کلي وځي

چې په سرو منګلو خير ورته را باسې
نو والله که دا ملنګ له کلي وځي

هسې وايې چې ساده يم سينګار نه کړم
د بنګړيو خو دې شرنګ له کلي وځي

١٣٨٣/١٢/١٨ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

یادونـه دې نـه ورځ ګوري، نه شپه راباندې راشي
چې راشي، راشي، راشي، نـو چېه راباندې راشي

چـې ښکلي چېرتـه ګـورمه؛ نـو ورکـه کړمه لاره
اشنـا ستـا د لیــدلو تـلوسه رابــانـدې راشي

چې تاسره نانـځـکه، زما غـاړه کې لیـنده وي
جـانــانـه! بیا دې هغــه زمانــه رابانــدې راشي

تـیاره وي ډېـوه بلــه، زه لګـیا یم ورته زړه خورم
چې زړه د چا پـه یــاد خورمه، هغه راباندې راشي

په ژوند به مې ملګرو! جانان رانه شي تر ځنګ؛ خو
کېدای شي یـوه ورځ پر هــدیـره راباندې راشي

بـلا غــزلې لیکمــه، جـانــانــه ستا پــه یـاد کې
چــې کــله د شعـرونو مــلکه رابــانــدې راشي

دا زړه بــه مې مـا وژني، چې جانان پکې اوسېږي
دانـشـه! د هـمدې زړه بـه حمله رابانـدې راشي

۱۷/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

شک او پــه شبهــاتو کې دا نـه راځي
شتـه، په امکانـــاتـو کې دا نـه راځي

مینـه ده، مـادیـــاتـو کې دا نـه راځي
بـــس مشاهـــداتـــو کې دا نـــه راځي

تـــه او زړه خوړی، له عقلـــه لرې ده
ستا پـــه خصوصیـاتـوکې دا نـه راځي

دا چې ستا بېلـتون بـه مې نـور ووژني
هېڅ دې په خیالاتو کې دا نـه راځي

هـــرڅل دلـوظـــونو ماتـــول ګراني!
ښـــو منـــاسبـــاتـو کې دا نـــه راځـي

مـــا تـــه دې پېـــروي اننـــګي ښکاري
ګـــر چې لبنیـــاتو کـــې دا نـــه راځي

ډېـره مـې **دانـــشه**! دلاسا کـړه؛ خو
مـړه دې شي جذبـاتوکې دا نه راځي

نه شورکــوې، نــه کلی خبروې، نـــه دومره ژاړې
ته ما غوندې نه اوښکې تویوې، نـــه دومره ژاړې

جانـــانه! ستا د ذهن عجیبـه شانتــې جوړښت دی
شېـبه شېـبه کې هر څـه هېـروې، نه دومره ژاړې

د ویر پـه چم، د غم په ښـار کې ساه اخلې او پایې
زړګیه! افـــرین شه چـې نه چوې نه دومره ژاړې

دا مینـــه بـــه نـــو ستا پر ښکـــلا څه بد اثر وکړي
نـــه شپـــې لکـه زما شوګیـــروې نه دومره ژاړې

دانــش ځـــان غولـــومه ستا د دروغو په لوظونو
پوهېـــږم نـــه زما له غمه مــرې نـــه دومره ژاړې
۲۰/۱۰/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

ژوند دی ډک لـه شر و شور په ښاریه کې
اوبـه کېـــږي د زړه زور پـه ښـاریــه کې

هـر سـړی پـه کې په منـډه دی،اوتردی
لکـه بـل وي چېـرتـه اور پـه ښاریـه کې

یو د بل سترګو کې تش خاورې شیندل دي
ما څه ونـــه مونـدل نـور پـه ښاریـه کې

محبـت دلـته له یـوکس سره نـــه شي
غولوې بـــه درې څلور پـه ښاریـــه کې

لـــه یـوه سـره لوظونـه بـل غـــاړې
دا کـار هـم نه دی پیغـور په ښاریـه کې

نه دېرې شتـــه، نه چیلم او نه کټـونـه
نــه هــغسې ټــنګ ټکـــور په ښاريــه کې

ما **دانش** ترې ځادر ټک واهه روان شوم
نــه کــورخوند کوي نه ګــور په ښاريه کې

۱۰/۰۱/۱۳۸۹ جلال اباد ننګرهار

پـــرهر پـــرهـــر زړه مــې ټکـــور غـــواړي
لېــــونی! ستـــا د شــونـــډو اور غـــواړي

وصـــال دې يـــو رنـګـــه لمبـــه لمبـــه کـــړم
فراق دې بـــل شـــان يـــاره زور غـــواړي
ستـــا خپلـــولـــو مې ځـــوانـــي وخـــوړه
څـــومـــره کـــلـــونـــه بـــه لا نور غـــواړي؟
خير دی که وخـــت ســـره جـــدا کـــړو ياره!
زړه خو مې ستا په زړه کې کور غواړي
د زړه غمـــونـــه ربـــل کبــــــړي ګـــله!
خو يـــو ځـــل ستـــا د نظر لـــــور غـــواړي

ساقــي! پيـــالې يې مخکــې مـــــه شرنګـــوه
دانـــش خـــمـــونـــه درې ځـــلـــور غـــواړي
۱۳۷۸/۹/۱۸ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیتار راواخلئ، منګی واخلئ، ترېنه ترنګ پورته کړئ
له دغه کلي جنازه نوره د جنګ پورته کړئ

ګودر ودان دی، پېغلو راشئ او منګي راواخلئ
له سپینو لېچو نه د شنو بنګړیو شرنګ پورته کړئ

متې راونغاړئ امو نه اباسینه پورې
له هر یو کاڼي نه د خپلو وینو رنګ پورته کړئ

چې بې وفا یار مې له ورایه مزار وپېژني
یو څو جنډې زما پر قبر څنګ په څنګ پورته کړئ

ملګرو! واورئ چې **دانش** کله محفل ته راشي
ښکلي دې ناست وي پروا نه کوي، بدرنګ پورته کړئ

۱۳۸۱-۲-۷ جلال اباد ننګرهار

د اغزیو خواته تم لکه جانان دی
په دې بوټي کې ګل سم لکه جانان دی

لاړم ورسېدم عشق کې انتها ته
د جانان غم راته هم لکه جانان د ی

یو خوږ درد مې زړه همدا شېبه احساس کړ
له ما وړاندې یو قدم لکه جانان دی

هر سړی زما د غم په ټغر کېناست
بیا هم یو تن په کې کم لکه جانان دی

چې په زړه درته ټک درکړي او روان شي
دغه یوخوی د لړم، لکه جانان دی

ماتــه یــاده شـوه د چا د بـارخو اوښـــکه
پــر ګلپـــاڼـه دا شبنـم لـکـــه جانـان دی

یـو نـاخاپـه د **دانـش** غـېږې تـه پـــرېوت
څکلی بیا چېرتـه چلم، لـکه جـانـان دی

ډېـــره رڼـــا زمـــوږه سترګې نیسي
دا ستـا ښـکـلا زمـوږه سترګې نیسي

موږ د ډېــوو رڼا تــه شپې کړي دي
پړک د برېښنـا زمـوږه سترګې نیسي

له سپیني خولې دې راتـه مه تېرېږه
ګوره دا بـــیا زمـوږه سترګې نیـسي

د مـلایـــانو سکـــني وروڼــه یـــوو
خوږه حلوا زموږه سترګې نیسي

دانـشـه! مینـــه د ګاونـډ د ښکلـو
نه کړو، سبا زمـــوږه ستـرګې نیسي

ځوك مـو پـه كـاڼــو بـانــدې ولي رالــه سر ماتــوي
ځوك مو ځېږي،له ښځه وړي، ځوك مو ښتر ماتوي

ګـلي پــه ګـلي خــواره شــوي د غـم تخـُـم شيـنـدي
شنــه چيـنـــارونه مـــو لـــه غـــاړو د ګـودر مـاتـوي

زمـونـږ د ګــلي ښاپيـــرۍ زمـونــږ د ګلي پـه منځ
د قــاف ديـــوانــو ده نيـــولې تـــرې وزر مـاتـــوي

پښتــون احساس مــې لـه كابــل ځـي تـر اټـكه پــورې
د غـــزل ټُنـــده د حمـــزه پـه خړ خـــيبر مـاتـــوي

خلـكو روژې پـه خـُـرمـا مـاتې كړې ثـــواب لپـاره
دانـــش روژه د يـار د شونــډو پـه كوثـر مـاتـــوي

زه يې په نوم باندې د خداى پر ځمكه ولګوم
په سجـده پـرېـوځم، تندى پـر ځمـــكه ولګوم

دا پښتون سر چې له غرور هسكه شمله ګرځوي
د رب لپـــاره زه همـدى پر ځمكـه ولګـوم

خالقـه! تـه يې راته ګل كړې پر خپل فضل و كرم
كه چېرته سهـوه كې اغـزى پـر ځمكه ولګوم

په شهيدانو داسې ښكلې شوې زمـــوږ هديرې
بس لكه يـو يـو چې غمى پــر ځمكه ولګوم

تا دې خداى راولي پر لار درته ګلان نه شيندم
دانـــش، بـه خپل درته زړګى پـر ځمكه ولګوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غربت لمبو سېځلي دي دا خلك
دمه نه شول، ستړي ستړي دي دا خلك

په يوه ځمكه هم ځاى د دوى ونشو
هرې خوا ته ځغلېدلي دي دا خلك

اوس خو دلته د هر چا قيمت معلوم دى
چا پېرلي چا پلورلي دي دا خلك

چې په كومه ځمكه اور دى دوى بل كړى
د همدغې كور و كلي دي دا خلك

تر كاله يې د لېوانو ډلې راغلې
بيا هم شور نه كوي غلي دي دا خلك

څه د دې وطن بچي شول خپله روي
څه له بل ځايه راغلي دي دا خلك

د هر چا له سترګو پرېوتل **دانشه**!
لكه اوښكې څڅېدلي دي دا خلك

چې تـه د څه لپاره شـــوې او زه د څـه لـه پـاره؟
ای یاره! مونـږه دواړه شو، خواږه د څـه لـه پـاره؟

تـر کَسو دې د سـتـرګــو، رسېـدل اسانـــه نـه دي
اغـزن سیمان دې تـاو دي، ترې بانه د څه له پـاره؟

زمـا پـه یـو څـل سترګـو اړولـو دې اور واخـیست
دا تا نـو پـــه لـومړي څل راکـاتـه د څـه لـه پـاره؟

چې غم د جـانـان ډوب نه کړي، د مـیو په پیالو کې
ساقي! نـو میـخانې تـــه دي راتـله د څـه لـه پـاره؟

ورځم له هغـه ځایـه مې سپـوږمۍ ته لاس رسـیږي
دا لارې جـوړې شوي دي پر غره د څـه لـه پـاره؟

سپین سترګې خـدای ته وګوره، دا سترګې توروه لړ
راوړې درتـه مـا دي نو رانـجـه، د څـه لـه پـــاره؟

تر دې ځایه چې راغلې بس لـړ نور همت په کار دی
دانـشـه! شوې په وره کې زړه نا زړه د څه له پـاره؟

۱۶/۳/۱۳۹۰جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژونـد

- ولې دې ووژلـم؟
- دا مانه ولې پوښتـې؟
- ځکه قاتل مې تـه يې
- منم په توره ما ټوټـه ټوټـه کړې
  خو بـاور وکړه ما وژلی نـه يې
- نو بيا دا خورږ ژوند مانه چا واخيستـه؟
- چا چې ؤ ژونـد درکـړی !!!

له مرګ سره اشنـا کړمـه، لــه ژونـد سره اشـنا کړم
ستا سـترګـو زه د زړونـو لــه پيـوند سره اشـنا کړم

ډګـر د حـماســو راتــه چــا کــله ؤ ښـــودلی
ټيــې د مــلالۍ؛ زه له مــيـــوند سره اشنـــا کړم

ستا سترګې به مې خڅکه اوس د سترګو له خـار وځي
چې سترګو دې د سترګو د جنګک خوند سره اشنا کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ډېرې شپې شوګیرې کړې دې یوې رڼا ته
سپوږمۍ! پوهېږې؟ ستا د سپین مخ د کاسې رڼا ته

ستا د یادونو مېلمستیا مې ډېره ښه وکړله
تمامه شپه ورسره ناست وم د ډېوې رڼا ته

شپه د وصال مې هم د یار مخ ته سم و نه کتل
زما به سترګې میرات مړې بربښېدې رڼا ته

دا د مخ نور، دا پېغلتوب به تر قیامته نه وي
خو ډېر زلمي به لولپه کړې ګرانې! دې رڼا ته

هغه دې زلفې کړې خورې په مخ چې شپه جوړه شي
دانشه! ته به نو تر څه وخته زړه خورې رڼا ته

د پای ټکی

په ډېر کم وخت کې ګرانې!
موږ سره ډېر خواږه شو
خو،
شاید دا خوږوالی
د بدو سترګو بد نظر وواهه
تا پر زړه کانی کېښود
یا خو دې زړه کانی شو
زما د زړه دې هېڅ پروا ونه کړه
ډېر په اسانه دې بې غوره یاره
دې محبت ته د پای ټکی کېښود
او
په دې توګه دې رالنډه کړله
((نور مې هېڅ نه خوښېږې!!!))
ډېره ښه نه غواړم!!!

هر ځل راتـه جانـان ګوتـه څنډېږ چې تا پرېږدم
پـه دې خـبـره مـا لمـبـه کـوي چې تـا پـرېږدم

ستـا زړه دی لکه کـاڼی دا زغمـلی شي جانـانـه!
زما زړګی له ډېـره غمـه چـوي چې تـا پـريـږدم

جامـونـو کې دي هغه پخوانی خُـمار اوس نشته
بې خونده دې شراب ښکاري ساقي! چې تا پريـږدم

ځـه ښه شـوه، اعتـراف اشنـا پـه دې خبـره وکړ
پوهېـږم دا ده، ډېـره نـاځوانی چې تـا پـريـږدم

دا ټـکی ورتـه بـيـا ځلې تکرار نـه کـړې دلبـره!
دانــش ګـوره پـه دغه ټکي مري چې تا پـريـږدم

د يـار لـه لاسه تـمـام عـمـر مـجـازات ښـه يـې
تـه دې بې درده نه شې زړه! همداسې مات ښه يې

نـه تـا زه درک کـړم او نـه ما ته سهي وپيـژنـدې
زه تـــا لـپــاره معـمــا تــه طلـسمات ښـــه يې

هغـه يم زه چې ستا په ژوند کې لکه زهـر ګڼ شوم
جـانـانـه! تـه خـو لـکـه قـنـد لـکه نبـات ښـه يې

زړګيـه! تـا کې شـو احساس د ميـنې ولـې پيـدا؟
ټـوټې ټـوټې ذرې ذرې لـه دې نـه زيات ښـه يې

سـتا حـقيـقت بـه ډيـر د زړه بـرجـونـه ونـړوي
خوبـه! رښتيا نه شې ای خوبـه تـه خيـالات ښه يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیر دی دنیا دې ستا اسباب د برائت نه مني
ته رسېدلی خپل ضمیر ته په اثبات نه یې

هسې نه بیا یې مخ ته دود شې او لمبه لمبه شې
دانشه! ته محروم د یار له ملاقات نه یې

پخوا به پر بلې سره راښکاره شوه لوپټه
خو اوس نه بلې شته، نه چا سره شته لوپټه

په کلي کې یوه نیمه نجلۍ ټیکری پر سر کړي
خو ښار کې جنازه شویده، مړه شوه لوپټه

د ډېرو پر مزار باندې وخت بلې کړې ډیوې
پر ډېرو مقبرو باندې خوره شوه لوپټه

د بم له یوه درز سره شور جوړ شو پر ګودر
منګی ټوټې ټوټې شو او لمبه شوه لوپټه

اخر هم **نادر** ستا په غیږ کې ساه ورکړه او مړ شو
پر وینو د **دانش** باندې دې سره شوه لوپټه

په نیمو شپو کې د سپوږمۍ رڼا ته
موږ په لیمو کې ځنګول خوبونه
زموږ د سترګي ژوند له سترګې مینې
دانـشه! چـا وتښتــول خوبـونـه

نـور درېـسي نـه ژاړم سلګـو مې ګـټـه ونـه کـړه
بس دی د رڼـو اوښکـو ډېـوو مې ګـټه ونـه کـړه

نـه پرې زه تسکین شوم او نه تا ورباندې اور واخیست
هیـڅ دې ســوو ســوو اسـویلو مې ګـټـه ونه کړه

مـرغکـۍ مـې د زړګي رنـځـوره ښه ده
زنـده ګـــي تر یـوه حد مجبـوره ښه ده

قـلم ښه دی، کتاب ښه دی پـه لاسو کې
خـو تـر دې هم کـله کـله تـوره ښـه ده

د هـېـواد مینـه مـې ورولي غـزا تـه
خـوږه یـاره! تـر تـا کـله حـوره ښـه ده

کـه د خپل وجـود بقا غـواړې مـلګـرو!
د ښمنـانو بـانـدې مور تـل بـوره ښه ده

د وطن عشقـه! نـشې تـه دې حیـران یم
چې خـو چنده له وراسته انګوره ښه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې ژاړي، نه چې اوښکې يې کړي ورانه
ستـا ښکلا مې پـر زړګي انـځـوره ښه ده

دانـش **لار د يـار په سترګو باندې ګوري**
دا رڼـا تـر بلــه هــره نـــوره ښـــه ده

ستـا هـر نظـر زمـا قـاتـل، هــره ادا مــې وژنــي
غوسه مې وژني، ګيله وژني، ستا موسکا مــې وژنــي

څـه وکړم څـه، دې لېوني زړه سره څـه وکړمه ؟
مـا لـــه بـــدرنګــو لـرې ساتي پر ښکلا مې وژني

خوب مې ليدلی، خو تعبير باندې يې نه پوهېږم
رقـيب چـاره ورکـړي اشنا ته او اشنـا مې وژنــي

دانـش **د يار سترګو تــه ګوري يـار ته داسې وايي**
جانانـه! دا مې وژني ، دا مې وژني ، دا مې وژني

۹/۶/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشقه! نالوستی یم، ما ستا سیپارې نه دي لوستې
خطاء به کېږي اشنا ما سیپارې نه دي لوستې

زه خو لا اوس شوم زده کوونکی مدرسه کې د عشق
ما خو د مینې له پخوا، سیپارې نه دي لوستې

پرېږده چې ولولم د سترګو د کتاب پاڼې دې
ډېره موده وشوه ما دا سیپارې نه دي لوستې

زه دې په یو نظرکتلو باندې وپوهېدم
کور مغزه نه یم، ما بیا بیا سیپارې نه دي لوستې

دانش ستا مینې په الف او په ب و پوهوه
دانش د کلي له ملا سیپارې نه دي لوستې

۱/۵/۱۳۸۶ ننګرهار

ژړل مې یو سړي نه ګیله ډېره ډېره راغله
بېګا مې له زړګي نه ګیله ډېره ډېره راغله

بل هر سړی په کاڼو ولي ماته په خندا شي
له دغه لېوني نه ګیله ډېره ډېره راغله

چې زه دې مخ ته ځیر شم، نو دا شړک شي چې را پریوځي
جانانه ستا پیکي نه ګیله ډېره ډېره راغله

چې څنګه په کې دا ځلې د ګل شونډې پرهر شوې
سږ کال له پسرلي نه ګیله ډېره ډېره راغله

ګیله له خپلو کیږي خو دې خپل زړه ته حیران یم
چې څنګه یې پردي نه ګیله ډېره ډېره راغله

زه ګل ته لاس نږدې کړمه، دا کلک راپورې نښلي
دانشه! له اغزي نه ګیله ډېره ډېره راغله

مست لکه ملنګ راشي، والوځي راوالوځي
شمعې ته پتنګ راشي، والوځي راوالوځي

سپین وزرونه وخنډي، سپین کوتر له دوړو نه
سور په وینو رنګ راشي، والوځي راوالوځي

سپینې هیلې نشته دي، زاڼو کډه کړې ده
تور کارغه بدرنګ راشي، والوځي راوالوځي

ستا د بڼو غشي مې زړه باندې حملې کوي
دوه دوه څنګ په څنګ راشي، والوځي راوالوځي

زه **دانش** چې کله یار، جوخت په غېږ کې ونیسم
بوی ترې د لونګ راشي، والوځي راوالوځي

۸/۶/۱۳۸۰ ننګرهار

زه او ته

ته د رنګونو رڼاګانو د ښار
زه د لوګو او د لمبو د کلي
نه زما زړه ستا څراغونه غواړي
نه ستا په زړه کې شته ارزو د کلي
پوهېږم تا نه هېره شوې ده اوس
(اکو، بکو، سرسیندکو) د کلي

ستا په مړوند کې بنګړي شور نه کوي
نه دې پر غاړه غاړه کۍ زانګي
ستا د ټټر لونګین چا وړی دی؟
وایه په کوم ځای دې اوربۍ زانګي؟
زموږ د کلي د چینار په ټال کې
اوس هم یوه نیمه نجلۍ زانګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما له کبر و غرور ډک جانانه!
د ځمکې هر موجود زوال لري
دا بې ګناه زړه مې نور مه ځوروه
ازار به وکاندي وبال لري
پروردګاره! نور يې ستړی کړمه
دا ژوند خو بې حده جنجال لري

شکر دی ډېر بېوسه شوی نه يم
اوس هم ډېره لرم چينار لرمه
هر يو ماښام په کې ډېوې بلېږي
زه د شهيدې اروا ښار لرمه
تاته به هم د دې سپرغۍ رسېږي
زړه په سينه انګار انګار لرمه

زما د کاڼي زړه نه کرکه کېږي
زه په سينه کې زړګی موم ساتم
جانان مې خوي د ماشومانو کوي
زه به تر څو زړه د ماشوم ساتم؟
اخر يې ستا له لاسه څښمه ګوره
زهر ساتم ځانته زقوم ساتم

زما د اوښکو دې پروا ونه کړه
ته د ژړا په ژبه نه پوهېږې
زه به نو څنګه تسلي درکړمه
چې ته زما په ژبه نه پوهېږې
پرون دې ډېرې ښې خبرې وکړې
دا دی نن بيا په ژبه نه پوهېږې

۱۳۹۰/۶/۲

د خپلو هېــلو پــه يــاد غلی شومه
آن له فرياد خخــه پــه لــوړه توکه

ماته دا ژونــد بلــه مانــا نــه لري
د چا له ياد خخــه پــه لــوړه توکه

حالات مــې وژني د ارمـان نـاوکی
له يو جلاد خخـه پــه لـوړه تـوکه

د نړۍ يو ځای مې هم نه خوښيږي
جلال آبــاد خخــه پــه لوړه توکه

کله سهر شي کلـه خـړه شـي ماښـام راشـي
ژوند چې راځي نو ورسره د مرګ پيغام راشي

دلته پراته په ميخانه کې ټول په دې هيلـه دي
ساقي! که ستا له خوا پېرزو وشي او جام راشي

حيران يم که هـر څومره مې راواړول پر سر
ساقي ستا پــه جامــونــو نن خمار نه راځي

يو چـا وعده راکړې ښه پخه د سپينې خولې
دانشه! وارخطا نه يم تلوار نه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعـا

دوې سترګې، هغه سترګې
چې هينداري دي، چينې دي
دوې سترګې، هغه سترګې
چې ليدل يې راته ګران دي
دوه لاسه، هغه لاسه
چې به يې هيڅکله لمس نه کړم
څو ګوتې هغه ګوتې، چې تنکۍ دي ښايسته دي
څو ګوتې هغه ګوتې چې پيغام راته راليږي
زما د شعر ملکې دي الهام راته راليږي
دا ياد مې دي خالقه! د جانان د وجود غړي
پر ما باندې دي ګران، لکه د ځان د وجود غړي
نو خدايه !لويه خدايه !!
اې خدايه لويه خدايه !!!
له سترګو دې ونه تښتي ، خوبـونه د جانان
له درده لرې وساتې، لاسونه د جـانـــان

۲/۱۲/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

زمـا زړه لکـــه هينــداره، پکـې ښکــارې
مـخ را وګرځـوه يــاره! پکـې ښکــارې

زه دې سترګو کې له خلکو څنګه پټ کړم
د جانان د عشق خُمـاره، پکـــې ښکــارې

که په زړونو باندې لـــوبې کـول فـن وي
ګرانې! تــه پخه فنکـاره، پکـــې ښکــارې

ډېر که ما دى خپل زړګی اور تـــه نيـولی
لـړه ته هم قُـصور واره پکـــې ښکـــارې

له دې ژونده به **دانشه**! څه خوند واخلې
سترې، سترې له روزګاره پکـــې ښکــارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پر ښکلو زړه وېشه اوبـه اوبـه شو
خو چې تاته رسېده اوبـه اوبـه شو

له هر ښکلي نه مې زړه مينه غوښتله
لېونى نــه پوهېـده اوبـه اوبـه شو

تا پسې مې دا کمزورى زړه جانانـه!
په سينه کې درزېده اوبــه اوبـه شو

هغه زړه چې ما شيندلى ؤ ستا پښو تـه
بېرته نـه راټولېـده اوبــه اوبـه شو

مينان چې يو بل ويني غوښه اخلي
دانـش تا ته په کاته اوبـه اوبـه شو

نا اشنا اشنا ته!!

ته ملامته نه يې، ته ملامته نه يې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو يمه
په ځنځيرونو باندې، کلك د ترلو يمه
ته څوك يې؟ چيرته يې ته؟
ستا پيژندنه څه ده؟ زما ګمنامه اشنا!
ما ته د دې وړو، وړو پوښتنو ځواب به كله راكړې؟
لا دې تر اوسه په تمامه مانا نه پېژنم
خو بيا هم زه لېونى درپسې ډېر ژاړم
كله چې ته خپه شي او ستا سلام را نه شي
بيا نو ماشوم شمه زه، له حده تېر ژاړم
پوهېږم ته به مې په دې لېونتوب
كله نا كله په كړس كړس خاندې
خير دى كه خاندې ګرانې ښه وخانده
زه خپه كېږمه نه
ته ملامته نه يې، ته ملامته نه يې
ټوله ګناه زما ده
زه د وژلو يمه !!

د چا ازار د چا ښېرې دي لېونی یې کړمه
له ډېره وخته راپسې دي لېونی یې کړمه

ګرانې! د مخ پر سپینه پاڼه دې د شونډو کرښې
د اور سکروټې دي، لمبې دي لېونی یې کړمه

ته لکه ستوري په اسمان زه په لمن د ځمکې
تر منځ مو ډېرې فاصلې دي لېونی یې کړمه

زما او ستا د ښکلې مینې په نصیب جانانه!
خومره بدرنګې زمانې دي، لېونی یې کړمه

دانشه! دلته خو د دې کلي پر هره لاره
دار دی، جلاد دی، غرغرې دي لېونی یې کړمه

۲۶/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ډېره په هوس به راته نه خاندې
مړه شې، په کړس کړس به راته نه خاندې

هسې نه څه ټوکه مې پر زړه وشي
لوړ زما له وس به راته نه خاندې

هره یوه لحظه دې خندېده غواړم
ډېره موده پس به راته نه خاندې

ستا موسېده شونډو کې دې ډېر اعلی
شرنګ لکه جرس به راته نه خاندې

دا نخره دې بیا ځلې تکرار مه شه
تللو کې واپس به راته نه خاندې

پرېږده چې دانش خو لږه ساه واخلم
په هر یو نفس به راته نه خاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه دې کړم حیران لاسونه مه وهـه
بس کړه نور په ځان لاسونه مه وهـه

ته خو به سپرلی راولې ګـل به شې
ما بـه کړې خزان لاسونه مه وهـه

نه دي لا ګل شوي د سینـو غـوټۍ
هسې پـه ګـریوان لاسونه مه وهـه

بیا به مې دا زړه د رغېـدو نه وي
دومره په کې وران لاسونه مه وهـه

ستا د شوخو سترګو ما **دانش** سره
نه کېږي ګـوزران لاسونه مه وهــه

۱۳۷۸/۱۱/۱۷

دا جنګ پر مورِ دی او که مورِ جوړ کړی جنګ دی پر چا؟
دې خونړي میدان کې ځوک غلیم دی، ننګ دی پر چا؟

پښتــونــه! ځان پــه دې یــو ټکي پوهول په کــار دي
ځوک خپل سرونه خوري، وخت ایښی دا قلنګ دی پر چا؟

نــړۍ د چا پــه مــرګ و ژوبلــې بیــا سلا کــړې ده
دغه پراخه جهان دې ورځــو کې تنـګ دی پــر چــا؟

تــه پــه دې خــوښ یې تر میدانــه درتــه تــوره رسي
د دغې تورې چلول پــه چــا دي، شرنګ دی پــر چا؟

دانـشه! ځوک ستورو سپـوږمۍ کې د ژوند لار لټوي
په مشوانۍ کې د لیک لوست وچ شوی رنګ دی پـر چا؟

۱۳۸۹/۷/۲۹

پښتنــه پېغــله ده پر پوزه یې نتکۍ ساتــلې
زما د لاس نــښه تــر اوسه لېونۍ ساتــلې

څنګه به ساه وځي زما، بې له تا څنګه ومــرم ؟
راځه ما تا ته ده د ژوند وروستۍ سلګۍ ساتلې

تا که حیــا پاللې تا لوپټــه ښکتــه نـــه کړه
ما هم شمله تر اوسه هسکه د پګړۍ ساتــلې

چا خپله توره د غلیم په مرۍ ښخــه کــړله
چا په دې دور کې بس خپله ککرۍ ساتلې

لا مې سینه لمبو ته سپر ده، لا بې وسه نـه یم
ټوپک په لاس هم مې په غاړه ګردنۍ ساتلې

ته که **دانش** وژنې؛ نو تا تـه خپله وینه ښيي
بس ستا چړې ته یې تر اوسه ده مرۍ ساتلې

ما خــو تر ډېره مینه ورکړه مینـه ناک نـه شو
جانـانـه زړه دې له نفرت او کینې پاک نـــه شو

ډېـره موده وشوه باغي دی خپلـه طبعـه کوي
خدایـه! دا زړه زمـا په لاس زما پـه واک نه شو

که ستا په څېر یې پـه ښارونو کې ژوند هم غوره کړ
ساده **دانـش** بیا هم ځیرک نه شو چالاک نه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مې اختـه د ځان په وير دی ګيله چا نه وکړم؟
جانانه! ستا عشق کې اسير دی ګيله چا نه وکړم؟

پـرون ؤ پـــروت په ميخانه کې له ساقيـــانو سره
نن يې تسبې په لاس کې پير دی، ګيله چا نه وکړم؟

په داسې ملک کې مې د زړه له کوره غلا شوې ده
چې خپله غل په کې امير دی ګيله چا نه وکړم؟

د زمـرو ځـالـه کې خوځېـږي نن لکۍ د ګيدړ
باز د ټپوس پنجه کې ګير دی، ګيله چا نـه وکـړم؟

دانــشه! ځنګـه به د هيلـو غوټۍ ګل شي زما
خزان له ورايه راته ځير دی ګيله چا نـه وکـړم؟

۱۳۷۸/۱۲/۱

خــوره به کړله تا راتـه ځنګـل پـــه ډېـــره مينـــه
ما هم په خواږه خوب به پرې ځنګل په ډېره مينــه

هېـرېږي مې نه اوس مې هم هغه وختونه ياد شي
راوړۀ بـه چې مې ستا وربـل ته ګل په ډېـره مينـه

مـا پــانـو د ګــلاب کې يـاره ستا تصـوير ليـدلـو
ښيښه کې د شبنـم چې مې کتــل پـــه ډېـره مينه

څه ښکلې ورځې شپې وې ماشومتوب ؤ لېونتـوب ؤ
توتان به مې ځـولۍ ته سـتا ځنډل په ډېـره مينـــه

د تلـو په و خت به ستـا ؤ، عجيبـــه اظهار د مينې
دانـش بـه دې تنـدي نـه کړلو ښکل په ډېـره مينه

۱۳۸۹/۱۰/۲۵

نـه يمه ايره، لمبه مې ځان اخيستې نه ده لا
کړيکه مې له درد و له خفګان اخيستې نه ده لا

ما خپل ارمانونه په زړګي کې زندۍ کړي دي
ساه رانـه تر اوسه يو ارمان اخيستې نه ده لا

هغه چې حالاتو راته يو ځل تار تار کړی دی
بيا تنۍ زما هـغـه ګـريوان اخيستې نه ده لا

ما نـه يې له شونډو خنداګاني شوکولي دي
اوښکه مې له سترګو نه جانان اخيستې نه ده لا

لاړلـه **دانـشه**! د ژونـد ډېره برخه تېره شوه
ګټه ترينـه تـا د يـو غيران اخيستې نه ده لا

۱۳۹۸/۱۱/۵

چې مينه نه کړو، محبت نه کوو څـه بـه کوو ؟
لـه دې حـالاتو بغـاوت نـه کـوو څـه به کوو ؟

له لاس يې نه شو رانيـولی، د پښتـو وطن دی
ښکلو ته سترګو کې چې ست نه کوو څه به کوو ؟

مورې بـه تر څو کينه پالـو، د خپلو زړونو په کور
چې نفرتونو نه نفرت نـه کـــوو څه بـه کـــوو ؟

تمه د ګل لـرو، نـــو ګـــل تـــه رسېـــدو لپاره
چې د اغزيو نزدېکت نه کوو څه بـــه کـــوو ؟

بـلا غمـونه دې پر زړه شول مېلمانه **دانـشه**!
اوس يې چې څه ناڅـه عزت نه کوو څه به کوو ؟

شـوه ګوزاره درسره ګرانــه ډېــر دې ستړی کړمه
یقین پر خدای وکه جانانه ډېــر دې ستــړی کړمه

کله دې سره راته تار تار کړي، کله سپین خېرې کړي
نور دې ګنډی نه شم ګرېوانه ډېر دې ستړی کړمه

وختــه! پـه دومـره کړکېــچـونو کې دې ونغاړلم
چې ځان لټوم ورک یم له ځانه ډېر دې ستړی کړمه

پـــروردګاره! د رحـــمـت بـــاران دې وه وروه
د سرو سکروټو له بارانــه ډېــر دې ستــړی کـــړمه

نېټـه پـوره شوه تا سینــې پـــورې ونــه نیــولم
خفه اټک یمـه افغــانـــه! ډېــر دې ستــړی کړمه

مـا **دانــش** ډېــره هڅه وکړه خو تـه قتل شولې
پوره مې نه کړلې ارمانــه ډېــر دې ستــړی کړمه

۱/۲/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

خیر دی که ته ګـل او زه اغزیو کې حساب شمه
دومـره خو به وشي چې ژوندیو کې حساب شمه

راشه یـوه تنـهې مې په ګرېوان کې ده دا هم واخله
پرېږده له دې وروستــه لېونیـو کې حساب شمه

چا چې یم وژلی اوس هغه تـه لاس پـه نام یمـه
نه به د پګړې شـم، نــه پګـړیـو کې حساب شمـه

نـه مې مینــه راوړه نــه پیغــام د ازادۍ لــرم
زه سپرلی به څنګه په سپرلیـو کې حساب شمه؟

خاورو کې پرتې دي خو چې خاورو خاورې نه کړلې
زه **دانـش** دې هغــو ککـریو کې حساب شمــه

۹/۱/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه رپ وهي، نه خوري زما سترګې دي
تـا تـه چې درګـوري زمـا سـترګې دي

نه پوهېـــږم دا پوښتنـــه حـل نـه شوه
ولې ستـا پـــه لـوري زما سترګې دي؟
هېـڅ مې نظـر ستا لـــه مخـه نه اوړي
ستا د قامت سيـوري زمـا سـترګې دي
ته لکـه سپـوږمـۍ د کهکشـان غېږ کې
ستا چاپېـره سـتـوري زمـا سـترګې دي
ستا سترګـو تـه کلـه ځيــر کتـلی شي
وه ګـرانـه کمـــزورې زمـا سترګې دي
چا مې غزل ولوسته او ويـې ويـــل
ستا د غـزل تـوري زمـــا سـترګــې دي

زه **دانش** به چا ته ګرېوان څېرې کړم
اوښکې چې ترې اوري زما سترګې دي

شهرت دې په ښايست کې دلتـه ښه وتلی دی
د چا درپسې سـترګې د چـا زړه وتلی دی

ای يـو نظر خو وګوره والله ستا د نظر دی
دا غشی چې زما لـــه زړه تېــره وتلی دی

چې ستا حسن يې وليدو واعظ زموږ د کلي
موده وشوه له لمونځ او اوداسه وتلی دی

ناصح دلتـــه له چانه د ګودر پوښتنه وکړه
زاهـد هم ورپسې پـه لمـر خاتـه وتلی دی

له کار خو هـر سړی وځي د مينې له سببه
دانش په کې بېخي لـه ژوندانه وتلی دی

۵/۲/۱۳۸۱ جلال اباد ننګرهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مې زړه هر څومره ستړی شي مور مړی
بیا هم ستا غمونه وړلی شي موړ مړی

په ټپي وجود مې نوی زخم مه بړده
خیر دی زوړ پرهر زغملی شي مور مړی

مرګی حق دی هر ځای یو نیم انسان ومري
خو زموږه تمام کلی شي مور مړی

غم دا نه دی چې یو کس درنه مرګ وخوري
غم خو دا دی چې مور مړی شي مور مړی

په دې خاوره غیر تر ډېره پاتې نه دی
بس دا یو نیم پکې پړی شي مور مړی

دلته نشته د ژوندیو قدر نشته
هر چې ومري نو ښاغلی شي مور مړی

دانش تا ته کوم سوغات دروړلی نشي
خو زړه ستا ښو ته شیندلی شي مور مړی

۰۹/۰۳/۱۳۹۰ جلال اباد ننګرهار

زمــا پــه کار وي د اشنا ستړګې
واوختـې مــاتـــه د دونيـــا ستړګې

پـر زړه مې ځــای د زخم پــاتې نه شو
نښـــــــه رسا ولـــي دا ستـــا ستــړګې

چـــې بې له تا بل تـه غـــړېــږي يــاره
خدای دې ړندې کړي دا زمــا ستړګې

ما نـــه دې عقــل نـــادرکـــــه کړلو
تـــا چې را واړولـــې بيـــا ستـــړګې

ډېر به زما غونـــدې ايـــره کړي
څو چې وي تـــا پـورې همدا ستړګې

دانش چې ليکي ستړګې ستړګې غزل
پـــر زړه يې ګــرځي خامـــخا ستړګې
۱۳۷۸/۹/۱۸

خاصيت د ګل لرې، بهـار پورې تړلی يې ته
لکه سحر نسيم، سهار پــورې تړلی يې ته

د جانـان يـاده له لمر څرک سره پر زړه دېره شې
بيـا تر ماښامـــه مې روزګار پورې تړلی يې ته

وخت به زموږ د ترون کومه غوټـــه ژر پرانيزي
ما خــو د زړه په هر يو تـار پورې تړلی يې ته

د يار د لاس نښې دسماله! يار راځي او کنه ؟
زمـا خو شنـــاختې د مزار پورې تړلی يې ته

دانشه! بس که نورې لارې د ګودر مه څاره
چا بـــه د کلي دنګ چينار پورې تړلی يې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیولی درته مـا دی یـــاره خپله خپـــله زړه
په غشو د بڼــو بانــدې مې ولــه ولــه زړه

لــه ښکــلو نه ما ډېر په هنر وساتــه زړګی
خو ستـا سترګو مې واړوه پـه بلــه بلــه زړه

له هــر څه به شي صبر خو یـوه خبره واوره
له تـا د صبــرېــدلو نه دی ګــله ګــله زړه

پښتـــون شه په پښتو راسره ټینګه وعده وکړه
په اور باندې سېــزې مې یاره څله څلـه زړه

شراب مې څښلي نه دي زه **دانش** شرابي نه یم
خو ستا شونـــډو تـــه کېــږي زما کله کله زړه

۱/۱/۱۳۸۰ جلال اباد ننګرهار

ستا سترګې چې شي پناه له سترګو مې
ورکـه شي اشنــا رڼـا له ستـــرګو مې

زه کـه یې هـرڅـو لـه زړګي وبــاسم
نـه وځــي دا ستـــا ښکلاله سترګو مې
ستا سترګې مې شولې سترګو سترګو ته
ځکـه اوښکې تـلې اشنا له سترګو مې
خیر که مې له ستـرګو اوښکې پرېوتې
خدای دې نه کړي تا خطا له سترګو مې
زړه راتـه د عشـق پـه جـرم مـه نیـسه
شـوې یـاره دا ګنـاه لـه سـترګـو مې

نېغ راته **دانشه**! ځکـــه نـه ګـوري
یـار ډېــره کـوي حیـا له سترګـو مې

۱۳۷۹/۱۱/۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د کلي يا د ښار دي
د دې خاورې خلك خوار دي

دلته تور كارغان الوُت كړي
ګډ د زاڼو په كتار دي

ځوك له لوږې نه تيندك خوري
ځوك ټالی وهي خمار دي

دا متل غلت ثابت شو
شپه تياره منې په شمار دي

دانش لاس په زړګي كښېنود
ستا بانه ولاړ كتار دي

ما زړه درته دركړی، زړه په زړه كې راته را
احساس د محبت دې په كاته كې راته را

دانش شبګير وهلی يم ، كه ستر ګه مې لږ ورشي
د سر لپاره ځای په زنګانه كې راته را

تر ډېره درته ناست وومه، تر ډېره ته رانغلې
وعده شوه درنه ګوندې خپله هېره ته رانغلې

سهار ؤ، مازيګر شو، لمر د غرونو شاته پرېوت
ماښام كه رانه تور ځادر چاپېره ته رانغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانـــان مې مخامخ نــاست ؤ، رڼا ته د ډيوې
زه هم ورسـره کېنــاستـمه، خواتـه د ډيوې

ستا سترګو کې دلبره، بېګـاه ډېر ؤ رنګ و نور
رڼـــا يې کړلــه تتـــه ښکــاره ماتـــه د ډيوې

حيران ؤ ، مونږه دواړه تېره شپه چې تــه رانـغلې
ډيـــوه زمـا ژړا تـــه، زه ژړا تـــه د ډيـــوې

دا خـلک پر قبـرونـو شمـعـې ولې بـلـوي؟
ملـګرو! خير رسيـــږي هلـــته چاتـه د ډيوې

دانـشه! ما به زړه هغې بـه ځان راسره وخوړ
ايرې بـــه مې راټـــولې کړې سبا ته د ډيــوې

۱۳۹۰/۷/۲۳

بانېــه دې ښکتـه ګوري، پــه ښــو کې حيا راغله
لېمو دې اوښکې ډنډ کړې، په لېمو کې حيا راغله
اه! څومـره ساده ګي ده ياره ستا حُسن و جمال کې
دانـش تــه هم ستا سترګو تـه کتو کې حيا راغله

تـر ډېره وخته مې ستا توره په سيـنه پـاتې وه
تــا خـــو وژلی وم، زمــا اب و دانـه پـاتې وه
زه د ملا په اذان پاڅيـدمه خدای مې يـاد کړ
هـغـه د لمـر تر راخـتو پورې ويـده پــاتې وه

که تـــه اور شې که لمبـه درغـــاړې وځم
زه وېرېـــږم نه، راځـــه درغـــاړې وځم

تا تـــه نـــه درځـي هېـڅ چل د پخـلاینې
هــر ځــل زه لـه تا سره درغـــاړې وځم

زما سترګو کې دې خپل تصـویـر لیدی شې
بختـورې! ایـیــــنه درغــــــاړې وځم

زنده ګی، نه مې زړه تـور دی مـرګه راشه
نن پـــه خـپلــه اراده درغـــاړې وځــم

ساقي! تـــا نـــه چـــا لـپاره غـــاړه اخلم
پیمـانــــه پـــه پیمانـــه درغـــاړي وځـــم

دانش چـا سره دردونـه خپل شریک کړم
بـــله نـــه لـــرم چـــاره درغـــاړي وځم
۱۳۹۰/۵/۲۴

ماشومانو!!!

ای کوچنیو ماشومـــانو، ګلالیـو ماشومانـــو!
شور پــه هــره لاره جوړ کړئ، د شپېلیو ماشومانــو!
خـــړو خاورو کې لوغړېږئ، لېونیـــو ماشومانـــو!
واخـلئ ښه خونـدونــه واخلئ له مستیو ماشومانو!

هـر څه ځان لپاره غواړئ په فـریـــاد او واویـلا شئ
مـــرور شئ پـه ژړا شئ، شېبه وروسته بیا پـخـلا شئ

څومـره ښکلې زنـده ګي ده د شاهانو بادشاهـي ده
نـه د چـا درسره کـار شتـه نه مو چا سره سیالي ده
نیا مـو اخلي بـلاګانې مور مـو هم درنـه راضـي ده
ستاسو هرې یوې نخرې ته دونیا ټوله سلامې ده

پام چې داسې سوال ونه کړئ، خدایه! ژر موږه لویان کړې
لکه څنګ چې مو مشران دي، موږه هم د دوی په شان کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسې نه چې بیا لویان شئ او په خپل سوال پښېمان شئ
نه به خپله د خپل ځان شئ نه د دې فاني جهان شئ
په صورت بـه انسانـان یئ، په خصلت لکه ماران شئ
بیا به بېرته کوچني نه شئ، پـه یـو دوه کې به حیران شئ

ماشومان ماشومان ښه یئ، ماشومتوب کې بادشاهي ده
لوی چې نـه شئ، هوښیار نه شئ، لېونتوب کې پادشاهي ده

یـو وخت زه هم یو ماشوم وم، کور و کلي ته معلوم وم
لکه اوس چې یمـه داسې نه حریص ومه نه شوم وم
زړه مې نـه و لـکه کـانړی، په خصـلت لکه د موم وم
خوږ تر شاتو وم هر چا تـه، زهر نـه وم نـه زقوم وم

له همزولو سره ما بـه جوړ کـورونـه کړل د خـاورو
شیبه وروسته بـه مو بیا ړنګ محلونـه کړل د خاورو

د خپــل کـلي پـه کوڅو کې لوبـېدو به په بـاغـکو
یا بـه نـجونـو سره ګـډ شو پـه خوښیـو د نـانځـکو
ځغلېـدو به شور بــه جـوړ و، پښې یبلې په تـرپـکو
کلـــه کــــله مـو کـولــه «اکو بکو سرسینـــدکو»

پټ پټـونی مې یـادېږي، اه څه ښکلې ورځې شپې وې
د دېـوانـو او پیـریانـو کیسې هم ډېرې خوږې وې

زما ځانـتـه یـو جهـان ؤ، ډېـر ښایستـه هـغـه زمان ؤ
هېڅ مې غم اندېښنه نه وه، نه مې زړه کې څه خفګان ؤ
بادشـاهي وه شهـزاده وم، زمـا راج زمـا دوران ؤ
زړه مـې داسې زخمي نـه ؤ نـه مې تار تار دا ګرېوان ؤ

دا چې ستونی مې راډک شو ماشومتوب مې رایه زړه شو
ها د خړو خاورو لوبې، لېونتوب مې رایه زړه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې کله را زلمی شوم، ماشومتوب لاړه سړی شوم
خپلې سترګې مې کړې خلاصې په شناخت د ځان او خدای شوم
چې د چا د زړه ټکور وم، هغو سترګو ته اغزی شوم
زه ماشوم لېونی نـه وم، سړیتـوب کې لېـونی شـوم

دونـیا ډکـه وه لـه غمـه، زما پـام ورتـه هېڅ نه ؤ
هر ساعت د غـم اغـاز و، خو انجـام ورتـه هېڅ نه ؤ

خدای شته ډېر زیات پښېمان یم، کوچینوالي په ارمان یم
د غم پېټـي ډېـر درانه دي، سترې سترې یم ستومان یم
په کوم لـور زمـا سفر دی، دا پـه کومه لار روان یم؟
نه خو خپله د خپل ځان شوم نه په برخه د جانان یم

کاش چې بېـرتـه بـیا ماشـوم شم لـه جهانـه نا خبره
لـه خپـل ځانـه ناخبـره لـه جانـانـه نـاخبره

اوس په برخه اندېښنې دي، د امید ډېـوې مې مړې دي
هر سړی رانـه خفـه دی، د هـر چا رانـه ګیلې دي
چا ته زه یم ملامتـه، د چـا سـترګې ماتـه مـړې دي
د **دانـش** دا زنـده ګي ده، دا د سترې ژونـد کیسې دي

لویـه خدایه! ماشومتوب را، بېـرته هغه لېونتـوب را
چې ویده پـه الاهو شـم،خـوږې مـور په غېږ کې خوب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــلار

یو ماشوم خپلې مور ته داسې ویل:
((د کلي خلك راته بې پلاره وايي))

مور يې په خپله غېږ کې ونغاړلو.
- زويه! رښتيا ده ستا خو پلار نشته.

- مورې! نو پلار مې څه شو ؟

- پلار خو دې خدای واخيسته.

ماشوم رڼې رڼې د مور سترګو ته
يوه شيبه په ځوپه خوله وکتل
بيا يې په کراره وويل
((بېرته يې نه را کوي ؟؟؟))

رپیـږي زړه مې، ستـا د جـدايي لـــه زوره نه دی
تـــر اوسه لا د دارنـــګه يـــارۍ لـــه زوره نه دی

پيـزوان لـــه زوره نه دی، د نتکۍ له زوره نه دی
ځنګیـږي پـــرې خو زلفو د ټالۍ له زوره نه دی

جانـانـه! چې پـه ټوکه کې ترې هم مرور نه شې
ماشوم زړه مې د دا ډول شوخۍ له زوره نه دی

زاهد به توبه کړې وي، خــو دې کې هم شك نشته
اخر به ترېنه ماته شي، خــولګۍ لـــه زوره نه دی

له چا مې سترګه نه سوځي ، په هر سړي ډاډه ځم
ميـرات زړه مې د دې يوې نجلۍ له زوره نه دی

تا ډك جامـونه ورکړه، ساقـي ستا دې کور ودان وي
دانـش ګـوره د دومره بېخـودۍ له زوره نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـلی دې اور واخلي،کـوڅې لمبـه لمبـه شه
بغـیر له تـا مې د ژونـد، شیـبې لمبـه لمبـه شه

چې سترګو سترګو ته مې پکې ستا سترګې نه شي
زمـا د ژونـد جانــانــه لمحې لمبه لمبـه شه

پـام کوه مړه چې نــه شې، راسره سمـه ژاړه
زه درتــه ناست یمـه لا، ډیـوې لمبه لمبـه شه

د یـار د شونـډو نـشـه، چې په کې نه وي پرته
ستا د شــرابـو ساقي! پیـالې لمبـه لمبـه شـه

دانـش خو ستـا نـازونــه پر ځـان منلي اشنا
د دغـه نـورو ښکلـو نخـرې لمبـه لمبـه شـه

زه دې سترې کړم ستـومانه خدای دې مړ که
چې زما نه شوې جانانه! خدای دې مړه که

چې زمـا مخکې دې بـل لــه لاسه نیسي
دا خبـره بــه شي ګرانـه خدای دې مړ که

اوس مې وس نـشته اشنـا خو ورځ د حشر
تا بــه نـیسم له ګـریوانه خدای دې مړ که

د ښکـلا بیـړۍ دې ډوبـه پــه دریـاب شه
زړه دې وچوه له خفګانه خدای دې مـــړ که

ای نـاتــرسه! هېڅ دې تـرس پـه ما رانغی
بې وفا مغرور پـه ځانــه! خدای دې مړ که

ما **دانش** کــه درتــه ډېـرې ښېرې وکړې
خو پـرې نـــه یم پښېـمانه خدای دې مړ که
۱۳۸۳/۱۲/۲۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا پــه محبــت مې ایمان ډېر ښه دی
هر غم تــه نیولی مې ځان ډېر ښه دی

ستا وعــدې منمه چې رښتیـنې دي
بد نــه دی په تا مې ګومان ډېر ښه دی

ورکـه دې شي دا دونیا دې ورکه شي
ځـار شم تربنـه هغه جهان ډېر ښه دی

ستا له غمـه څاڅي چې له سترګو مې
دا د رڼــو اوښکو بــاران ډېر ښه دی

زه د وخت څپـېــړو ســوځولی یــم
ما سره قــسم دی جــانــان ډېر ښه دی

پــام کـوه **دانشه**! ویــې نــه ګنډې
ډېر ښه دی شکېدلی ګرېوان ډېر ښه دی

۱۳۸۳/۱۲/۷

زه خو نــور څـه نــه لرم دوعا به درته ولېـــږم
اوښکې به در ولېـــږم، ژړا بــه درتــه ولېـــږم

ښکلــه لــه ښــو څخه د سوال په لپو پرېوتې
ترمې تـرمې اوښکې مې همدا به درته ولېـږم

نــور که مې هېڅ هم په دې رنګ کلي کې ونه موندل
مېــنــه به درولېــږم حیــا بــه درته ولېــږم

ټول بدن مې مه سېځه د شونډو په اورونو دې
شتــه راســره زړه لـرمه دا بــه درتــه ولـیږم

کله چې راځې نو زما قــبر تــه جنــډه راوړه
ګــرانې! د **دانــش** دا تمــنــا به درته ولېـــږم

تـــا پسې بیـــا وران دی، زړګی زما
خـومــره پرېـــشان دی، زړګی زما

نښې د سپـــرلي پـــه کې لیدی نشم
ټول عمر خزان دی، زړګی ز مـــا

نـشته سیـم و زر ورانو جونګړو کې
ستا په مینه خـــان دی، زړګی زمـــا

هر چا ته یې ځان منګول کې ورکړلو
ځکـــه خـو نـادان دی، زړګی زمـا

خپل د کور درشل د اټک پل ګـڼـي
ضـد کـوي افـغان دی، زړګی زمـا

۱۳۷۸/۱۱/۲۵

اختره !

تر جانانه تللی نه یمه اختره
لا تر اوسه زه او زړه یمه اختره

تیر کال هم وومه یو اځې که ستا یاد شي ؟
سږ هم بې ځالې مرغه یمه اختره

بیا دې یو بلا یادونه را په زړه کړل
بیا اوبه اوبه یمه اختره

کوچنی اختر ۱۳۹۰ کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه له پخوا نه تا شیندلي څه دستي شیندلي
پر هره لاره دي د ژوند راته اغزي شیندلي

دلته دي غرونو ته موږ تل د وینو رنګ ورکړی
کله نا کله که ګلونه پسرلي شیندلي

ستا پر ښکلا به د بدرنګو نظر نه پرېوځي
پر هر قدم مې درته یاره سپېلني شیندلي

ښکاري چې بیا کوم یو وحشي پر کلي برید کړی دی
چېرته رېښې رېښې څادر چېرته بنګړي شیندلي

اوس خو موږ دلته خپل سرونه هم قلم قلم کړل
که مو پخوا په کې کپړې د پرنګي شیندلي

ناترسه یاره قدمونه لږ په پام اخله
دانش ټوټې درته پر لاره د زړګي شیندلي
۱۳۸۴/۱۰/۸

زه د هر ملګري د هر یار زړه پسې ګرځمه
ستوری یم د ژوند د دې مدار زړه پسې ګرځمه

خوږه یاره! ما دې له کاروان سره ملګری کړه
زه هم ستا په څېر انګار انګار زړه پسې ګرځمه

تاسو به ملګرو له سپرلي نه د ګل تمه کړئ
زه د ګل د شونډو د پرهار زړه پسې ګرځمه

شتون زما د شته وجود په شتون کې د ملګرو دی
زړونه بلا ډېر شته خو د کار زړه پسې ګرځمه

صبر شه جانانه! زما توري تا اوس نه یادئ
دې ورځو کې زه د خپل اختیار[1] زړه پسې ګرځمه

۱: هجرت الله اختیار زما لیکوال او شاعر ملګری دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه غوټۍ چې شي مُوسکۍ سپرلي ته غاړه و رکړي
داسې مې ستا هره خندا زړګي تـه غاړه ورکړي

د ګل پــه ښاخ کې د ګل پــاڼــو ښکلولو په نیت
کله نـا کله بــوراګان اغـزي تــه غــاړه ورکړي

دې زمانه کې معشوقې ټولې د ګل خویندې دي
چې صنوبر پـرېږدي او تور زنګي ته غاړه ورکړي

جانـانـه! چېـرتـه او تـر کـومـه به یې وساتو ترې
زموږ دا خوږ ژوند به اخر مرګي ته غـاړه ورکړي

د دانــش سترګو کې څپه بیا د مستۍ خوره ده
لکه ناڅاپــه چې دلبــر سړي تــه غــاړه ورکړي

۹/۱۰/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

ښخ شوی پــر سینه مې خنجر ستا له لاسه دی
هر داغ زما پـر زړه، هــر پر هر ستا له لاسه دی

په دې ګناه خو ګرانه زه بـل څوک نشم نیولی
پر مـــا دا نــړېدلی کمر ستـــا لـــه لاســـه دی

چې زه پـرې نازېدم ما له نړۍ سره سیالي کړه
مات شوی مــې اوس هغه وزر ستا له لاسه دی

ګیله زما لـــه تـــا ده، نـــه له غیـر و لـه غمازه
پېښ شوی راته هر ځل خطر ستا لـه لاسه دی

دانـش **چې په دې ټول کلي کې تاته ګوته نیسي**
ګرېوان یې خیـرې شوی اکثر ستا له لاسه دی

۱۰/۲/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا خو انځور زما په سترګو کې دی
لکه يو نـــور زمـا په سترګو کې دی

يـــو څه ستـــا حسن پسخونې کوي
يو څـه قصور زما په سترګو کې دی

ګرانې! ستا مـخ ته مې نن ډېر کتلي
ځکـه سرور زمـا پـه سترګو کې دی

جانـانـه! تـا نــه شکايــت تـر اوسه
لکه رنځـور زمـــا په سترګو کې دی

زړه مې زخمي دی، دا چې نه ژاړمه
دا خو غـرور زمـا په سترګو کې دی

دانـشـه! هـر ښکلـی د دغـه کلي
شته دی، ضرور زما په سترګو کې دی

۵/۷/۱۳۸۵ ننګرهار پوهنتون

لـــه ماښـامـــه تـــر سهـاره خلک تښتــــي
هم لـــه کلي هم لـــه ښاره خلک تښتــــي

خـدايـه! بيـا مې څـه افت په وطن راغی
بيـا له کوم يـــوه ښـامـــاره خلک تښتـــي

چا تـرې ټولې ځانګې پرې کړې لغړ ښکاري
د بـر کلي لـــــه چينـــاره خلک تښتـــي

زړونـــه مات دي مستي نـشته په زلمـو کې
لـــــه ټپـــو د يکـــه زاره خلک تښتـــي

په سرو سترګـــو لـــه اټـــکه اوړي ژاړي
له کـــابل او ننګـــرهـاره خلک تښتــــي

ستا **دانـش** يوازې ستا کوڅو ته ناست دی
ای زمـا د ميـــنې يـــاره خـــلک تښتـــي

۱۳۸۰/۶/۳۰

له جنګه سترې یو پــه جنګ کې ګوزاره نه کېږي
ملګرو نور د تــورو شرنګ کې ګوزاره نه کېږي

زمـوږ د هر یـو جنګ انجام دی د بل نوی اغاز
بس دی د سرو وینو پـه رنګ کې ګوزاره نه کېږي

د نفـاق اور مـو تـر کـاله او تـر بستـره راغـــی
ښځې خاوند پـه یو پالنګ کې ګوزاره نه کېږي

مـوږ عادت شوي یـو ټـــوپکو او کوتکـــو سره
اوس مو سُرود او په اهنګ کې ګوزاره نه کېږي

ناست دی لـه تـا سره خو لار د رقیبــانو ځاري
دانــشه! پاځه د یار ځنګ کې ګوزاره نه کېږي

مــا ستا د یــادونو د کاروان لاره نیـــولې ده
اوښکو مې له سترګو د ګرېوان لاره نیولې ده

ځنګه به اټک ته د زخمي زړګي حال نه وایم
چا مې په تورخم کې د جانـان لاره نیولې ده

لرې کړه جامونه ساقي زهر دي شي نه يې څښم
مــا پــه محبت کې د ایمان لاره نیولې ده

خدایه! تـه مې ښکلې ګل اندامه ترېنه وساتې
چېرته ورته بیا دیـو تُــرابـان لاره نیـولې ده

ډېره مې ژړا وکړه خو چا جانان خبر نه کړ
اوس نو ما **دانش** د یه قربان لاره نیولې ده

۱۳۸۰/۶/۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه څوک ده؟

ښځه چې مور وي، نـو ښکــاره ده چې جنــت ده ښځه
ښځــه چـې لـور شي، نو وريـړې دې رحمت ده ښځه

ښځه چې خور وي، نو نعمت دی ورور بې خوره مه شه
ښځـــه رونـــق د زنده ګـــۍ ده، او زينــت ده ښځـــه

ښځـــه مـــلاله ده، نـــازو ده، ناهيـــده ده د وخت
ښځـــه ډګر د حمـــاســـو ده او عظـــمت ده ښځـــه

د ژونـد پايښت، د ژونـــد بقا، د انسانيـــت فـــلسفـــه
پــه دې نـــړۍ کې ستره بېـــلګه د فـــطرت ده ښځـــه

ښځـــه هستي، ښځـــه ښکلا ده، د تـهذيب نـــښه ده
دانـــشه! تـــولـه مينـــه ميـــنه ده الفت ده ښځـــه

۱۹/۱۲/۱۳۸۸ د ښځو نړيوالې ورځې په وياړ

د خپل وجـود قـدو قامـت سره روان نـــه شومه
زه د حالاتو نـــزاکت سره روان نه شومه

دا چې تيـنـــدک خورمـــه پر لار او تاتـــه نه رسېږم
ستا په طرف استقـــامت سـره روان نه شومـــه

يـــو څــــه رقيبان ډېر بد دي، يو څـه راسره ښه دي
د بعضو خو نـــه بـدې شم او نـــه راسره ښـــه دي

دوستـــان هم کلـــه، کلـــه کولـوي راپسې کاڼـي
چې کلـــه مخامخ شي، نـــو خواږه راسره ښه دي

بې ستا له درد و غمه به مې زړه ګوره پرک وچوي
غمـونـــه دې پـر زړه بانـــدې پراته راسره ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شکر ښاپیرۍ

کله خفــه شي رانه لاړه شي د شعر ښاپیرۍ
کله نــاڅاپه راتر غـــاړه شي د شعر ښاپیرۍ

کله یوه هم نــه وي کله کله غبرګې راشي
مینه احساس او ښکلا واړه شي د شعر ښاپیرۍ

کله حالات شي راتــه تــوري کلــه عشق د جانان
دانــشه! کله کله دواړه شي د شعر ښاپیـرۍ

هغــه زما بــه چې پــرې مینــه راتـــله
هغــه انــسان لــه کـــلي کــډه وکـــړه
اوس بـــه پـــه چا سترګې خوږې شي زمـــا
لاړه جـــانــــان لـــه کـلي کـډهٔ وکـــړه

خدایــه! اوس ستـــا په دغه لوی جهان کې
مـــا تـــــه دا ځان ولې یـــوازې ښکـــاري ؟
پـــر هـــره پـــاڼـــه مـــې د زړه د کــتاب
نـــوم د جانـــان ولې یـــوازې ښکـــاري ؟

ولې دا نـــور ښکـــلي یې نــــه خوښېږي
ولې مـــې زړه تـــصویـــر د چا نـــه ســـاتي
څوک چې یې خوښ دی هغه بیا نه راځي
نـو دا بــه څـهٔ تــصویر د چا نــه ســاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې لــه ستـــرګو نـــه مې اوښکې څاڅي؟
ولـــې دا زړه رانـــه جـــانـــان غـــواړي؟
چـــې زه یـــې پـــه نیمـــه لاره پرېښـــودمه
دا رانــــه بـــیا هغـــه انـــسان غـــواړي

له جـــانـــان هېـــر یمـــه پوهېــــږم په دې
جانـان عـــــادت د هېـــــرولـــــو درلود
زه یـــې والله کـــــه پــــر زړه وګـــرځـمـــه
یــــــو یې صفـــت د هېـــرولـــو درلـــــود

خـــو چې زما لـــــه زړه به خنګه وځي؟
دا سوال لـــه مـا سره حـــل شوی نـــه دی
نـــه ترېنـــه هېر دی نـه بـــه هېر شي جانان
دانــش هــغـــه دی بـــدل شوی نـــه دی

ګرانې چې یو د بل لیـــدو تـــه له مرګي پاتې شو
ساه به ساتو، ساه خو به اخلو چې ژوندي پاتې شو

که رښتیـا مینـــه لـــېونتـــوب وي، مینان لېوني
زړه خو مې غـــواړي چې همداسې لېوني پاتې شو

هجره! کـــه ستا ترخې شېبې مو ترې مرګي ورسئ
نور به دې خومـره پـوره وړي او بـاقي پـاتې شو

اورونـه وشینـــده، لمبې دې له رخسار پورته کړه
موږ پتنګان یوو، موږ عادت یوو، که ستي پاتې شو

په صبر ونـه شوه، **دانـــشه**! پیـمانو ته لاس کړه
دا ځل بـــه هم ګوره سخا نـه د ساقي پـــاتې شو

کله مې زړه کله باڼه کله لېمه شي ښکلي
کله دا وایم له یوې مخې دې مړه شي ښکلي

کله خواږه لکه شربت شي مینه مینه شي ټول
کله سرې حلالوي چاړه چاړه شي ښکلي

خوي د هندوانو دی په کې خو زه حیران یمه چې
دا کله کله نو بیا څنګه پُښتانه شي ښکلي

موږ جل وهلي به لا نور له تندې مړه شو پسې
که د وښو غوندې په هر ځای کې راشنه شي ښکلي

زړګی درزېږي ټول بدن ورته مېږي مېږي شي
دانشه! چا سره چې کله خوله په خوله شي ښکلي

۱۳۸۰/۶/۱۸

زماني سترې نه شوې، سترې دې کړم
په وير اخته په غم لړلی، دې کړم

وخته! ما چاته غاړه کېښوده
خو تاته پاتې راغلم غلی دې کړم

نور مې ازمیښت د حوصلې مه اخله
مانه دې یار واخیست نیمګړی دې کړم

خومره چې تا په اور کې وسېزلم
هغومره لاپسې پیاوړی دې کړم

په ژوند زما درسره قدر نه ؤ
دانش چې مړ شوم نو ښاغلی دې کړم

۲۲/۷/۱۳۸۴ ننګرهار پوهنتون

اوبـو یمـه اخیستی، خــو څوك لاس نــه راکوي
نـاځوانــه ده دونیــا، د ژونـد احساس نــه راکوي

ستا مینه تــاوه وي رانــه هـر ځل د غــم څــادر
جانــانـــه! د خوښۍ راتـــه لبـاس نــه راکوي

عجیبــه ده، په عشق کې شوم له عقل و فکره خلاص
سنَد راتــه بــیا هم څوك د افــلاس نــه راکوي

زه خــپلــه سپېڅلتیــا د محبت تــر پایــه ساتم
شیطان لعین دې ډېـر پــه کې وسواس نــه راکوي

احساس د محبت دې خدای تر مرګه ما **دانش** ته
بې ستا نــه پــه احــد من الــناس نــه راکوي

د زړه خبــرې

بېګاه مې ستا تصویر ته یو بلا خبرې وکړې
ګیله، ګیله ووم ورتــه
زړګی مې ښه را سپک کړ
تصــویــر دې غلی ؤ
غــوږ ،غــوږ ؤ راتــه
نه یې خبره راسره کــړه غبرګــه
او نه یې ستا په شان ، ناندرۍ راسره ووهلې
ستا نه مې ستا تصویر ډېر زیات خوښ شو
غواړم چې بیا ورته د زړه خبرې ټولې وکړم!!!!!

۱۳۹۰/۱۰/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګولۍ ګولۍ ستـرګې دې زړه وژني د زړه قاتله!
چې انسان وژنې نـو انسان به درتـه څوک ووايي؟

زېړ مـازيګر دی يـاره بس دی ښېرې مه کړه ورته
که **دانش** مـړ شي نو جانان به درته څوک ووايي؟

چې زه وايمه ميـن يم پـه تـا، دی ورته حيران شي
مسکی د ښـو لاندې شي، سـرې ورتـه حيران شي

نـه هو راتـه کوي، نـه يې پـه نه باندې پوهېږم
نو ځکه دا زمـا مـاشوم زړګی ورتـه حيـران شي

دا بـې انـتهـا مينـه او دا ډيـرې فاصلې
دانش هم خپله هرځلې په خدای ورته حيران شي

تا بـه لـه هر توپـانـي بـاد ساتـم
جانـانه! ډېـر بـه دې پـه داد ساتم

ګـرانې! زه ستا هـره يـوه خبـره
زړه کې پـه نوم بانـدې د يـاد ساتم

ماتـه همـداسې راکـوه دردونـه
د زړګي کـور بـه پـرې ابـاد ساتـم

درد به لرم خو څوک مې آه نه اوري
پـه زړه او ستـوني کـه فرياد ساتم

دانشه! زه دې روغ لـه درده نه شم
خـو نـازولی يـار بـه ښـاد ساتم

۱۸/۱۲/۱۳۹۰

محمد نادر دانش

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا تصور مې ځوروي تــه مې له خياله نه ځې
زما د ژوند د لېونۍ نغــمې لــه تالــه نــه ځې

ماضي خــوږه وه، ژونــده تا ترې منډه واخيستله
حال چې په غم لړلې شپې دي؛ نو له حاله نه ځې

تا خو به ويل چې مونږ يو دواړه لکه نوک او ورې
جانانـه! نــه شې پښېمــانــه اوس به شا له نه ځې

نظــره! دا خو د جانــان له مخــه نــه شو طواف
چې د تندي له خال د زنې تر شين خالــه نـه ځې

پــه ميخانه کې خلك غــم غلطوي **دانــشـه**!
تــه لــه سببــه د ګنــاه او لــه وبــالــه نـه ځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانش د اوښکو بدرګه هم په خپلو اوښکوکړېده. «د ډيوې رڼا ته» دا نوم ماته رښتيا هم هغه وخت را يادوي، چې زه او دی به د ډيوې رڼاته ناست و، دانش د ښوونځي سبقونه د ډيوې رڼاته زده کړل، د پوهنتون له ارزښته ډک درسونه يې د ډيوې رڼا ته ولوستل، د همدې ډيوې رڼا ته يې خواږه شعرونه وليکل او دا دی اوس د خپل شعر مينه والو ته په سندريز مجمر کې د ډيوې رڼا مخې ته ږدي. ما دانش پخوا هم لوستی ؤ، اوس مې هم ولوست اوکه ژوند وي نو په راتلونکي کې به يې هم له خوږو شعري پنځونو بې برخې نه شم ، زه د خپلو خبرو لمن د خوږ دانش په يو بيت راټولوم ، دانش ته د دې معنوي بريا مبارکي وايم او تاسو ته بلنه درکوم چې د ډيوې دې رڼا ته څو شېبې تم شئ، خوند ترې واخلئ او ادبي تنده مو پرې ماته کړئ!

داسې هم نه ده چې خوښي راته ژوند نه راکوي
داسې وخت هم نشته چې اوښکه په بڼو نه لرو

په درنښت
محمد فاروق ديدار
جلال اباد ننګرهار خپله مېنه
۱۴/۱۲/۱۳۹۰

دانش او د ډيوې رڼا

ځوان رياليست، غزلبول شاعر او ليکوال محمد نادر دانش ناصري د بهرام خان ناصري ځوی، د دلاور خان ناصري لمسی په ۱۳۶۳ ل کال د ننګرهار ولايت کوز کنړ ولسوالۍ ملکزيي کلي په يوه ديندار او پښتنه کورنۍ کې سترګې غړولي دي. دانش لومړنۍ زده کړې په کابل او منځنۍ زده کړې د ننګرهار ولايت په عبدالوکيل منځني ښوونځي، چې اوسمهال عبدالوکيل لېسه ده، کې بشپړې کړي، پر ۱۳۷۸ ل کال له شهيد محمد عارف عالي ليسې څخه فارغ او پر ۱۳۸۲ ل کال يې د کانکور ازموينې له لارې د ننګرهار پوهنتون د حقوقو او سياسي علومو پوهنځي ته لاره وموندله.

له څلور کلونو پرله پسې زده کړو وروسته په ۱۳۸۶ ل کال له دغه پوهنځي څخه فارغ او له هماغه مهاله يې د خپلو خلکو او هېواد خدمت ته ملې بډ وهلي دي. دانش اوس مهال په يوه حقوقي غير دولتي خيريه اداره کې د حقوقي مرستيال په توګه دنده پرمخ وړي.

نادر دانش زما د کوچينوالي د خواږه عمر ملګری دی، له ډېر پخوا د ملګرتيا په تار تړلي يو او د ژوند له درانده پيټې سره لالهانده مزل کوو. زه او دانش د نورې ملګرتيا تر څنګ ټولګيوال هم پاتې شوي يو، د ښوونځي منځنۍ او لېسې دورې مو سره يو ځای بشپړې کړې دي. د دانش د سترې ژوند کيسه کيسه راته راياده ده، ما د دانش د ژوند سرې تودې ليدلي، زه د هغې له خندا سره بلد يم، ډير ځلې مې د

نور د پښتي په درېيم مخ کې.....

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library